

MONITOR ANTISEMITISCHE INCIDENTEN

NEDERLAND, 2023

CIDI centrum
informatie en
documentatie
ISRAEL

Slachtoffer of ooggetuige van een antisemitisch incident?

Maak hier altijd melding van! Dit kan telefonisch of via het formulier op onze website.

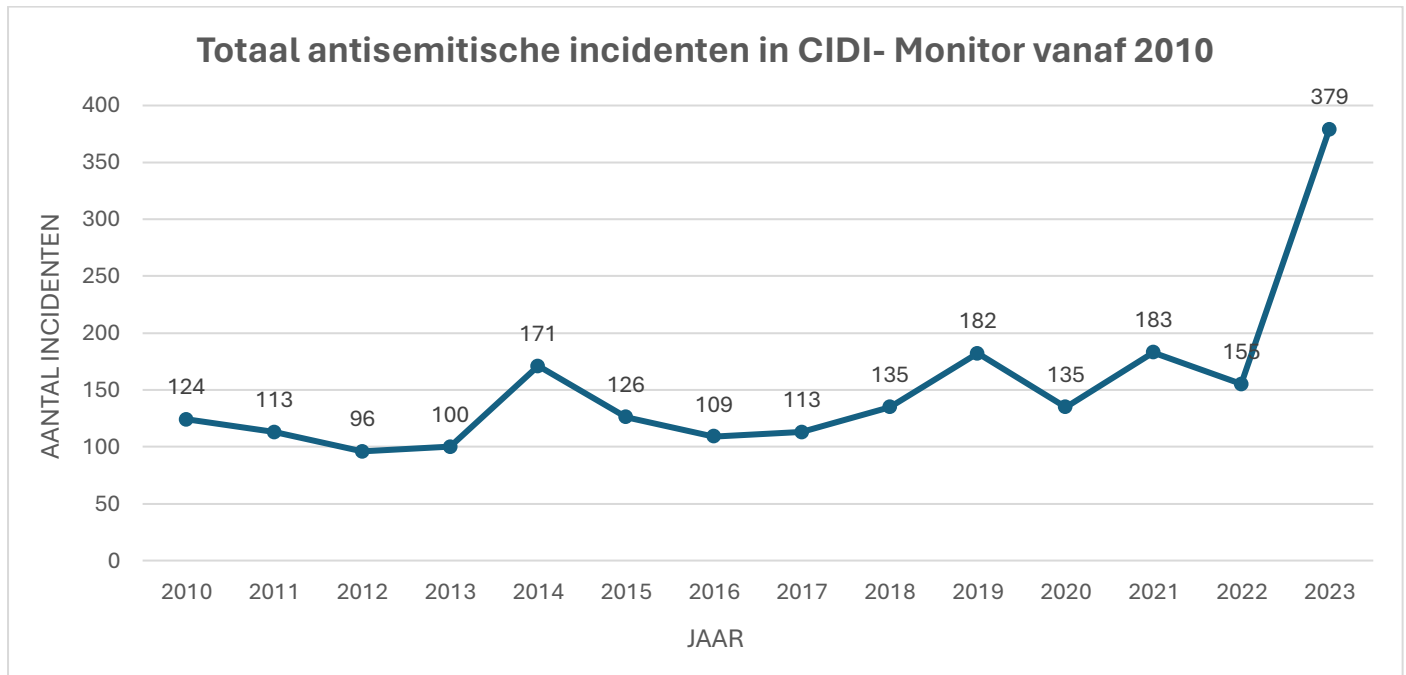
Stichting Centrum Informatie
Documentatie Israel

Postbus 11646
2502 AP Den Haag
070 364 686 2
www.cidi.nl
cidi@cidi.nl

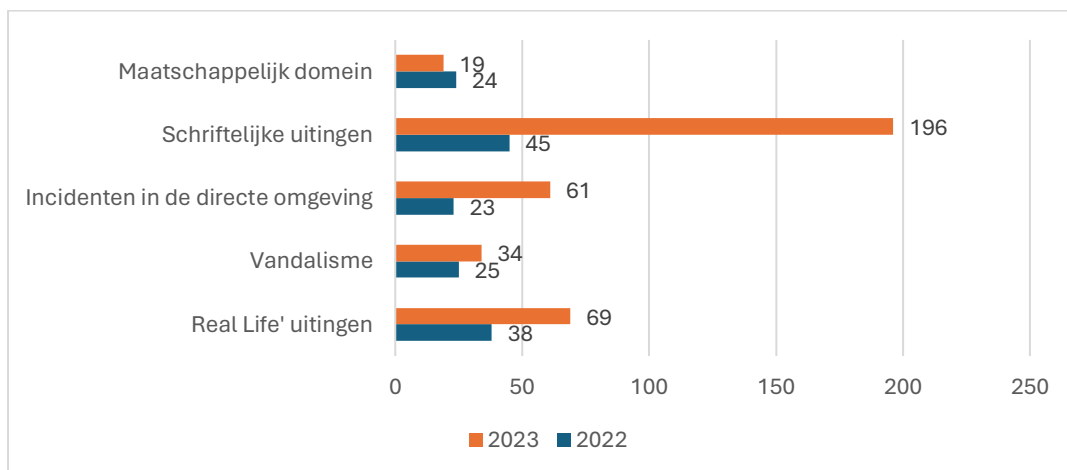
Samenvatting

CIDI registreerde in 2023 in totaal 379 antisemitische incidenten, bijna 2,5x zoveel ten opzichte van 2022, toen 155 incidenten werden geregistreerd. Zelfs in vergelijking met het jaar met de meeste incidenten tot nu toe, 2021, waarin 183 incidenten werden geregistreerd, is dit een verdubbeling.

De stijging dit jaar valt ver buiten de gebruikelijke trend van de afgelopen 13 jaar. Dit onderstreept de urgentie van een doortastende aanpak om het snel toenemende antisemitisme aan te pakken.

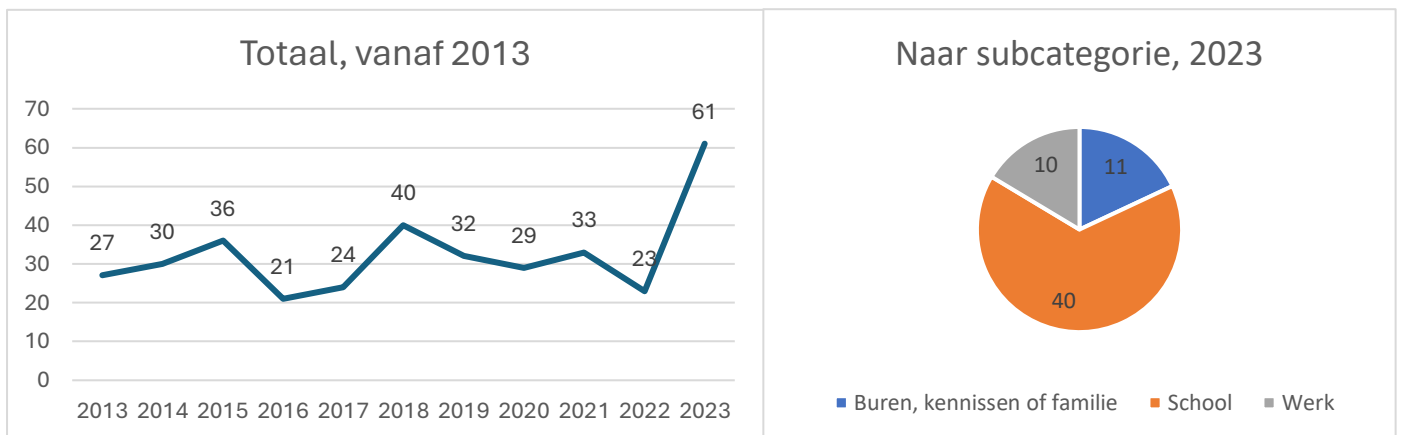
Incidenten naar categorie, 2022-2023

Een nadere blik op de incidenten in 2023 laat de volgende trends zien

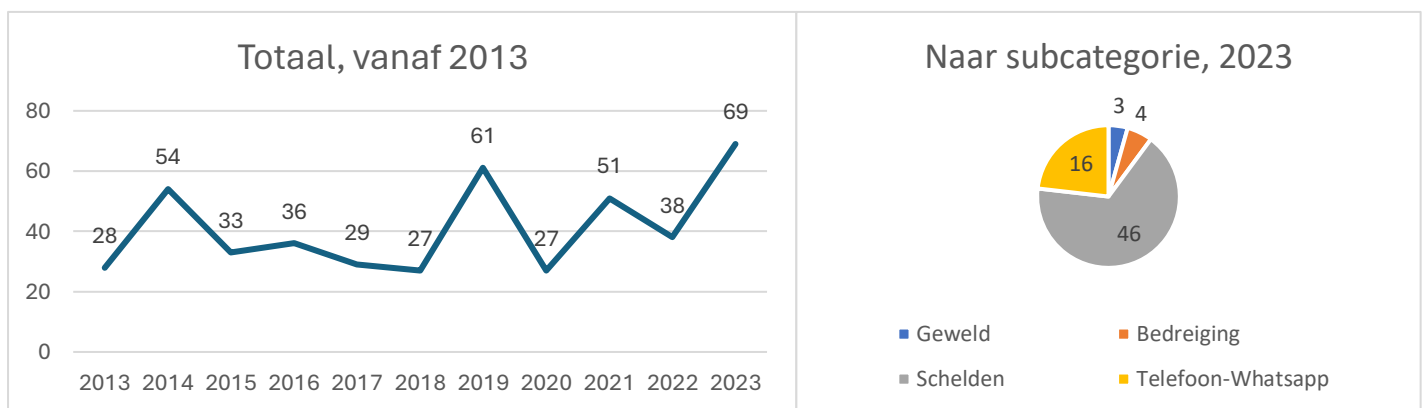
- Na 7 oktober en de daaropvolgende oorlog tussen Israël en Hamas is het aantal meldingen van antisemitische incidenten in Nederland sterk toegenomen. Joden in Nederland en de Joodse religie werden niet zelden geassocieerd met het politieke beleid in Israël en werden hierdoor het doelwit van antisemitische bejegeningen. Het is echter belangrijk om te benadrukken dat het aantal antisemitische incidenten vóór oktober al bijna net zo hoog was als het totaal van 2022.

Incidenten in de directe omgeving

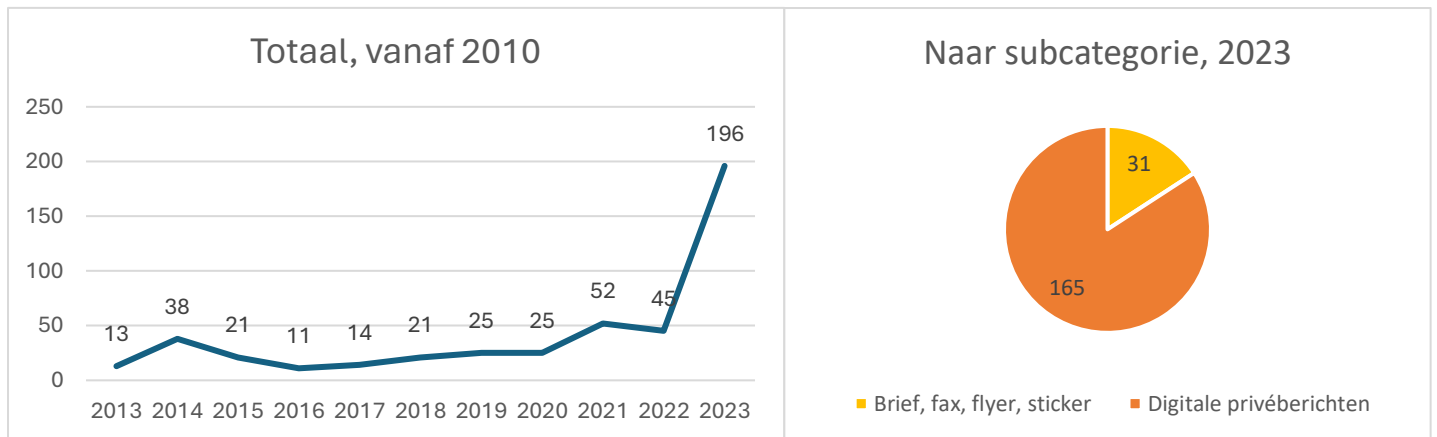
In de categorie ‘incidenten in de directe omgeving’ noteerden wij in 2023 een stijging van meer dan 150% en het aantal incidenten op basis- en middelbare scholen is dit jaar zelfs vijf keer hoger dan in 2022. Joodse scholieren werden door klasgenoten uitgescholden, bedreigd en zelfs mishandeld, waarbij elk incident gepaard ging met antisemitische uitingen.

‘Real Life’ uitingen

Het aantal antisemitische incidenten in de categorie ‘Real Life’ uitingen is in 2023 met 82% gestegen. Mensen die als Joods herkenbaar over straat gaan, bijvoorbeeld door het dragen van een keppel, werden in 2023 vaak geconfronteerd met scheldpartijen of intimidatie.

Schriftelijke uitingen

Dit jaar ontvingen Joodse instellingen, organisaties en individuen veel haatmail, post en andere schriftelijke uitingen van antisemitisme. Bijna alle instellingen hebben dit jaar antisemitische scheldpartijen en (doods)bedreigingen ontvangen. Het aantal incidenten nam toe met 435%.

Antisemitisme staat haaks op democratische grondrechten. Joden hebben het recht in veiligheid zichzelf te kunnen zijn. Onder andere de volgende aanbevelingen kunnen helpen om antisemitisme tegen te gaan:

- Maak Holocausteducatie verplicht;
- Geef les over Jodendom en de Joodse geschiedenis;
- Maak bezoeken aan historisch erfgoed over de Holocaust verplicht;
- Bevorder de bereidheid om online antisemitisme te melden;
- Stimuleer onderzoek naar online antisemitisme;
- Onderwijs kinderen over internetgebruik;
- Verbeter het opsporen van daders en versnel het strafproces;
- Train juristen en agenten beter in het herkennen van antisemitisme;
- Neem antisemitisme op als een verzwarende factor bij een misdrijf;
- Ontwikkel een uniform beleid om antisemitisme in de sport te bestrijden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1: Methode en begrippen	9
1.1 Melding vs. Incident	9
1.2 Andere meldinstanties	9
1.3 Meldingbereidheid	9
1.3 Wat doet CIDI met meldingen van antisemitisme?	10
1.4 Wat wordt precies verstaan onder een ‘antisemitisch incident’?	11
1.5 Werkdefinitie antisemitisme	12
1.6 Het verschil tussen kritiek op Israël, antizionisme en antisemitisme	15
1.7 Online antisemitisme	16
Hoofdstuk 2: Bevindingen	18
2.1 Trends en ontwikkelingen	18
2.1.1 Incidenten in de directe omgeving: School	20
2.1.2 Schriftelijke uitingen	21
2.1.3 ‘Real Life’ uitingen: Telefoon - Whatsapp	21
Hoofdstuk 3: Politie en Justitie	22
3.1 Discriminatiecijfers politie in 2022	22
3.2 Discriminatiecijfers OM 2022	22
3.3 Aangiftes van CIDI in 2023	22
3.3.1 C’est Moco	22
3.3.2 Feyenoord - Ajax	24
3.3.3 Students for Palestine	24
Hoofdstuk 4: Aanbevelingen	26
4.1 Onderwijs en Educatie	26
4.2 Antisemitisme in de digitale wereld	26
4.3 Justitie en politie	28
4.4 Een centraal Joods meldpunt	28
4.5 Sport	29
Hoofdstuk 5: Overzicht antisemitische incidenten	30
5.1 ‘Real life’-incidenten	31
5.1.1 Geweld	31
5.1.2 Bedreigingen	31
5.1.3 Schelden	32
5.1.4 Telefoon	37
5.2 Vandalisme	39

5.2.1 Vernieling van Joodse doelen.....	39
5.2.2 Bekladdingen van Joodse doelen	40
5.2.3 Overige vernielingen en bekladdingen	42
5.3 Incidenten in de directe omgeving.....	49
5.3.1 Buren, kennissen en familie	49
5.3.2 School	50
5.3.3 Werk	55
5.4 Schriftelijke uitingen	56
5.4.1 Brieven, stickers en flyers.....	56
5.4.2 Digitaal	60
5.5 Incidenten in het maatschappelijk domein	80
5.5.1 Sport.....	80
5.5.2 Demonstraties	81
5.5.3 Extreemrechts	82
5.5.4 Media.....	82
5.5.5 Boeken, films, exposities, evenementen en theater	82
5.5.6 Muziek	83
5.5.7 Politiek.....	83
Bijlage I: incidenten in cijfers en tabellen	84

Inleiding

Sinds 1981 publiceert CIDI de jaarlijkse Monitor Antisemitische Incidenten. Hierin worden alle antisemitische incidenten die in een bepaald kalenderjaar bij CIDI worden gemeld op consistente wijze gebundeld en geanalyseerd. De meeste incidenten in de Monitor zijn bekend geworden via meldingen bij het [CIDI Meldpunt Antisemitische Incidenten](#). Publicaties in de media zijn ook een informatiebron. Daarnaast bereiken incidenten ons soms ook via andere wegen. Zo kan van jaar op jaar worden bijgehouden hoe Nederland ervoor staat in de strijd tegen antisemitisme. CIDI is een belangrijke referentie voor onderzoekers en beleidsmakers op het gebied van antisemitisme omdat wij de enige organisatie zijn die antisemitisme monitort.

Wie bij CIDI aanklopt met vragen, zorgen of andere meldingen over antisemitisme wordt altijd geholpen met advies en, waar nodig, ondersteuning. Wij werken samen met politie, Kamerleden/politici, scholen en/of lokale overheden om antisemitische voorvallen aan te pakken.

Antisemitisme laat zich soms moeilijk meten, omdat naast de feitelijke registratie van een incident ook de persoonlijke ervaring nog een rol speelt. Wat de één als antisemitisch ervaart, kan voor de ander iets zijn waar de schouders over worden opgehaald. Daarnaast zijn er ook onbewuste antisemitische denkbeelden die breder leven in de maatschappij en die worden niet altijd herkend. Voorbeelden hiervan zijn het stereotype van de grote neus en de overtuiging dat Joden veel geld hebben.

Deze Monitor levert een bescheiden bijdrage aan het algehele overzicht van antisemitisme in Nederland. Het is onmogelijk om alle incidenten in kaart te brengen: allereerst omdat lang niet alle incidenten worden gemeld, maar ook omdat bepaalde zaken zo gewoon zijn geworden dat ze al niet eens meer worden opgemerkt (denk aan scheldwoorden als ‘kankerjood’ of simpelweg ‘Jood’). De incidenten in deze Monitor laten daarom slechts het topje van de ijsberg zien. Door een consistente methodologie te hanteren zijn echter wel trends waar te nemen, en kunnen toe- en afnames inzicht bieden in ontwikkelingen door de jaren heen.

In [hoofdstuk 1](#) van deze Monitor bespreken we onze gebruikte methodologie, waarin ook de werkdefinitie van antisemitisme aan bod komt. [Hoofdstuk 2](#) presenteert de bevindingen van de Monitor 2023: een ruime verdubbeling in het totaal aantal incidenten vergeleken met 2022. [Hoofdstuk 3](#) behandelt rapportages van politie en justitie op het gebied van strafbaar antisemitisme, en hoe die zich verhouden tot de CIDI-Monitor. In [hoofdstuk 4](#) komen de aanbevelingen van CIDI aan bod voor beter beleid om antisemitisme te bestrijden. [Hoofdstuk 5](#) bevat de beschrijvingen van alle 379 incidenten die in het jaar 2023 bij CIDI werden geregistreerd. Dit geeft ons inzicht in de aard van de incidenten en de persoonlijke beleving van de slachtoffers.

Hoofdstuk 1: Methode en begrippen

Incidenten worden geverifieerd en geanonimiseerd opgenomen in de Monitor. Bij twijfel over de verifieerbaarheid of het antisemitische karakter van een incident wordt het niet opgenomen in de Monitor

1.1 Melding vs. Incident

Er is een belangrijk verschil tussen *meldingen* en *incidenten*. Een *melding* is wanneer iemand een gebeurtenis deelt die hij/zij als antisemitisch ervaart.

Een *incident* is een concrete uiting of actie die één of meerdere mensen raakt. Een antisemitisch incident is dus een uiting of actie die (al dan niet bewust) vanuit anti-Joodse motieven is gepleegd.

Meldingen en incidenten zijn niet altijd hetzelfde. Het kan voorkomen dat iemand het gevoel heeft antisemitisch bejegend te zijn, maar dat de (vermeende) Joodse afkomst in werkelijkheid geen rol heeft gespeeld, of dat dit althans niet kon worden vastgesteld. Daarentegen gebeurt het ook dat veel mensen los van elkaar melding doen van hetzelfde incident: dit zien we bijvoorbeeld bij een discriminerende uitspraak in politiek of media, waardoor meerdere mensen zich bedreigd voelen.

CIDI wil met deze Monitor een zo objectief mogelijk beeld geven van de ontwikkelingen op het gebied van antisemitisme. Daarom worden alleen incidenten geteld en geanalyseerd. De meldingen worden buiten beschouwing gelaten. Bij het lezen van deze Monitor is het goed om in gedachten te houden dat wij door het jaar heen veel meer meldingen behandelen dan er incidenten worden vastgesteld.

1.2 Andere meldinstanties

Veel antisemitische incidenten worden direct bij CIDI gemeld. Andere, van overheidswege ingestelde meldpunten voor discriminatiezaken (waaronder antisemitisme) zijn de ADV's (antidiscriminatievoorzieningen), het College van de Rechten van de Mens en MiND (Meldpunt Internetdiscriminatie). Daarnaast neemt de politie meldingen en aangiftes op van (mogelijk) strafbare discriminatie of andere delicten met een discriminatoir aspect.

Meldingen bij deze instanties worden gepresenteerd in het jaarlijkse rapport 'Discriminatiecijfers'. Omdat deze later wordt gepubliceerd dan de CIDI Monitor Antisemitische Incidenten, is vergelijk per kalenderjaar niet mogelijk. In [Hoofdstuk 3 Politie, justitie en veiligheidsdiensten](#) wordt het rapport over 2022 besproken.

In tegenstelling tot CIDI, rapporteren ADV's tellingen van meldingen in plaats van incidenten. Bovendien hanteren verschillende meldpunten vaak hun eigen maatstaven over wat als antisemitisch wordt beschouwd. Zo is een 'simpele' bekladding met een hakenkruis maar zonder expliciete verwijzing naar Joden voor de één wel een antisemitische uiting en voor de ander niet. Deze zaken maken vergelijkingen tussen verschillende rapportages moeilijk.

1.3 Meldingbereidheid

Het is belangrijk dat getuigen en slachtoffers van antisemitische of anderszins discriminatoire uitingen, daar melding van maken. Meldingen helpen om incidenten te onderkennen en op te lossen, en om eventueel bredere ontwikkelingen achter incidenten te signaleren. Bovendien wordt normalisering van antisemitisme hiermee tegengegaan. Het doen van meldingen vormt daarom de kern van iedere duurzame aanpak van discriminatie en moet worden blijven aangemoedigd.

Het Europees Bureau voor de Grondrechten (Fundamental Rights Agency, FRA) publiceerde in 2018 de resultaten van een enquête onder Joden in verschillende EU-landen, waaronder Nederland. Van de Nederlandse respondenten die de afgelopen vijf jaar slachtoffer waren van antisemitisme, deed slechts één op de vier melding bij een instantie (zoals CIDI) of aangifte bij de politie.¹ Eerder onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau uit 2014 toonde aan dat slechts één op de acht respondenten die dat jaar discriminatie had ervaren, hiervan melding had gemaakt.²

Antisemitisme is lang niet altijd tegen Joden gericht. Zo wordt antisemitisch taalgebruik of schelden met het woord 'Jood' in sommige kringen normaal gevonden. Dat duidt op een vijandig beeld van Joden an sich, maar mensen die dit taalgebruik bezigen zullen zich niet zo snel bewust zijn van hun eigen antisemitisme.

De jarenlange ervaring van CIDI leert dat niet iedereen antisemitisme altijd als zodanig herkent, waardoor minder snel melding van incidenten wordt gemaakt. Ook kiezen mensen er soms voor om een gebeurtenis te negeren of zo snel mogelijk te vergeten, waardoor deze dus niet wordt gemeld. Vaak komen mensen er pas op terug (soms jaren later) als het onderwerp ter sprake komt. Deze factoren leiden tot een sterke onderrapportage van het totaal aantal incidenten.

Antisemitisme – over welke context hebben we het?

Antisemitisme is een **denkbeeld** over Joden, dat puur is gebaseerd op vooroordelen. Wanneer het tot uiting komt in woorden of gedrag, spreken we van een antisemitisch **incident**. Iemand die een antisemitische uiting doet kan daar bewust van zijn, of niet. Uitingen kunnen gericht zijn tegen Joden of tegen niet-Joden, of indirect tegen de Joodse gemeenschap in het algemeen.

Het is belangrijk dat van incidenten **melding** wordt gemaakt – bijvoorbeeld bij een leraar, een vertrouwenspersoon, de politie of bij CIDI. Zo kan er worden opgetreden en wordt een signaal afgegeven dat dit niet geaccepteerd wordt, en kan een dader eventueel worden opgepakt of aangesproken.

Antisemitisme is strafbaar als het onder een van de antidiscriminatie-feiten valt, namelijk de artikelen 137c tot en met 137g en 429quater van het Wetboek van Strafrecht valt. Hieronder vallen bijvoorbeeld de strafbare feiten 'groepsbelediging' en 'aanzetten tot haat'. Het gaat dan om uitingen die in het openbaar zijn gedaan en waarmee een groep met opzet wordt beledigd op grond van bijvoorbeeld afkomst, levensovertuiging of seksuele geaardheid. Daarnaast kunnen commune delicten, zoals belediging of vernieling, een discriminatieaspect hebben die strafverzwarend wegen. Commune delicten met een discriminatie-aspect worden omschreven als CODIS-feiten. Meestal kan het Openbaar Ministerie een zaak pas beginnen als er aangifte is gedaan van een strafbaar feit. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan dat ook zonder aangifte.

Joden als groep en antisemitisme als fenomeen worden niet omschreven in de wet; het is aan de rechter om zelf situaties aan de wet te toetsen. De bovengenoemde artikelen in het strafrecht worden ook gebruikt tegen andere vormen van racisme en groepshaat.

Bij antisemitisme en discriminatie in het algemeen zien we een **lage aangiftebereidheid**. In 2022 kwamen slechts 144 specifieke discriminatiefeiten binnen bij het OM (waarvan 39% antisemitisme betrof), naast 273 CODIS-feiten (waarvan 10% met antisemitisch aspect). Hoogstwaarschijnlijk is dit slechts het topje van de ijsberg.

1.3 Wat doet CIDI met meldingen van antisemitisme?

Elke melding wordt bij CIDI serieus genomen. We zorgen ervoor dat de melder gedurende verschillende stappen in het proces door ons wordt bijgestaan. Allereerst wordt de melding beoordeeld door medewerkers die gespecialiseerd zijn in het herkennen van zowel expliciete als impliciete vormen van antisemitisme. Na analyse kan het voorkomen dat CIDI geen antisemitisme in de melding identificeert. Sterker nog, de in deze Monitor beschreven incidenten, vormen slechts 25% van alle meldingen die in 2023 bij CIDI zijn binnengekomen. Dit betekent dat de overige meldingen de Monitor niet haalden, omdat zij niet of slechts deels voldeden aan de definitie van antisemitisme, of omdat niet onomstotelijk kon worden vastgesteld dat aan het incident een

¹ 'Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU', Fundamental Rights Agency, December 2018.

² I. Andriessen, 'Discriminatie herkennen, benoemen en melden', Sociaal en Cultureel Planbureau 9 februari 2017

antisemitisch motief ten grondslag lag. CIDI beoordeelt antisemitisme zeer nauwkeurig. Dit duidt echter niet aan dat de melder deze situatie niet als uiterst pijnlijk kan hebben ervaren. Daarom besteden we altijd aandacht aan nazorg bij een melding. Hoe deze nazorg eruitziet, verschilt per persoon: soms is dit in de vorm van telefonisch of e-mailcontact met de melder, terwijl we in andere situaties doorverwijzen naar andere gespecialiseerde organisaties die de juiste nazorg kunnen bieden.

Wanneer de melding wel als antisemitisch incident wordt beschouwd, wordt deze direct geregistreerd en gecategoriseerd, zodat de details (volledig anoniem) worden opgenomen in de Monitor Antisemitische Incidenten van dat jaar. CIDI neemt in eerste instantie contact op met de melder van het incident via telefoon of e-mail. Soms vragen we om meer informatie, maar onze focus ligt altijd in de eerste plaats op ondersteuning. In sommige gevallen doen wij aangifte voor of met de melder. Als het incident op school of op de werkvloer heeft plaatsgevonden, geven wij advies over hoe de melder het beste het gesprek kan aangaan. Indien nodig hebben we zelf contact met de school of gaan wij mee om ondersteuning te bieden tijdens deze moeilijke gesprekken. Daarnaast komt het regelmatig voor dat een zaak zoveel maatschappelijke impact heeft dat deze wordt opgepakt door de media. Ook dan staan we klaar om het slachtoffer bij te staan en hulp te bieden.

1.4 Wat wordt precies verstaan onder een ‘antisemitisch incident’?

Bij haatspraak (ook wel ‘hate speech’ genoemd), mondelinge of schriftelijke uitingen van Jodenhaat, is het voornaamste criterium om te onderscheiden of iets antisemitisch is, de vraag of er daadwerkelijk iets beledigend wordt gezegd of geschreven ten aanzien van Joden als bevolkingsgroep. Kritiek op Israël valt daar niet onder. In de bijlage staat meer informatie over de door CIDI gehanteerde definitie en uitgangspunten met betrekking tot antisemitisme, waaronder antisemitisme vermomd als kritiek op Israël.

In deze Monitor worden incidenten beschreven die een antisemitisch karakter hebben. De incidenten worden onderverdeeld in de volgende domeinen:

- ‘real life’, waarbij een directe confrontatie plaatsvindt tussen slachtoffer en dader;
- vandalisme, zoals vernielingen en bekladdingen van Joodse doelen in de openbare ruimte;
- incidenten in de directe omgeving, zoals tussen klasgenoten, collega’s of burens;
- schriftelijke uitingen die als privébericht zijn verstuurd;
- incidenten in het maatschappelijk domein, met een publiekelijk karakter, zoals onder andere bij sportwedstrijden, in de politiek of in media.

De domeinen zijn onderverdeeld in subcategorieën, die verder worden omschreven in [Hoofdstuk 5](#).

Niet wordt meegerekend in deze Monitor:

- Incidenten waarvan het antisemitische aspect niet kan worden geverifieerd
- Incidenten die alleen bij de politie of een ADV zijn gemeld en niet met CIDI zijn gedeeld
- Uitingen geplaatst op sociale media anders dan digitale privéberichten
- ‘Simpele’ uitingen van nazisymbolen, zoals een Hitlergroet of een bekladding met een hakenkruis, zonder verwijzing naar Joden

Wel worden incidenten meegerekend:

- Antisemitische incidenten in ‘real life’, in de directe omgeving, in het maatschappelijk domein en vandalisme en schriftelijke uitingen met antisemitisch karakter
- Online uitingen van antisemitisme die op een directe manier (via *direct messaging* of in een gesloten groepsapp) tegen een persoon zijn gericht

Antisemitische incidenten kunnen gericht zijn tegen individuen of tegen Joden als groep. Om te toetsen of een uiting antisemitisch is maakt CIDI gebruik van de [IHRA-werkdefinitie](#) van antisemitisme.

Antisemitische uitingen op openbare online fora en in discussiegroepen worden in deze Monitor niet meegeteld als afzonderlijke incidenten. Waarom is deze keuze gemaakt? De stroom aan antisemitische commentaren in de digitale wereld is té omvangrijk om bij te houden. Afzonderlijk dataonderzoek naar online antisemitisme is daarom gewenst. Lees meer hierover onder het kopje ‘[online antisemitisme](#)’ aan het eind van dit hoofdstuk. Ook in de eerdere CIDI-Monitors wordt antisemitisme in de digitale omgeving apart behandeld.

Door al meer dan 40 jaar dezelfde strenge normering te hanteren geeft onze Monitor een betrouwbaar beeld van de ontwikkelingen door de jaren heen. Opvallende toe- en afnames van het aantal incidenten, in totaal of binnen de verschillende categorieën, wijzen op bredere trends.

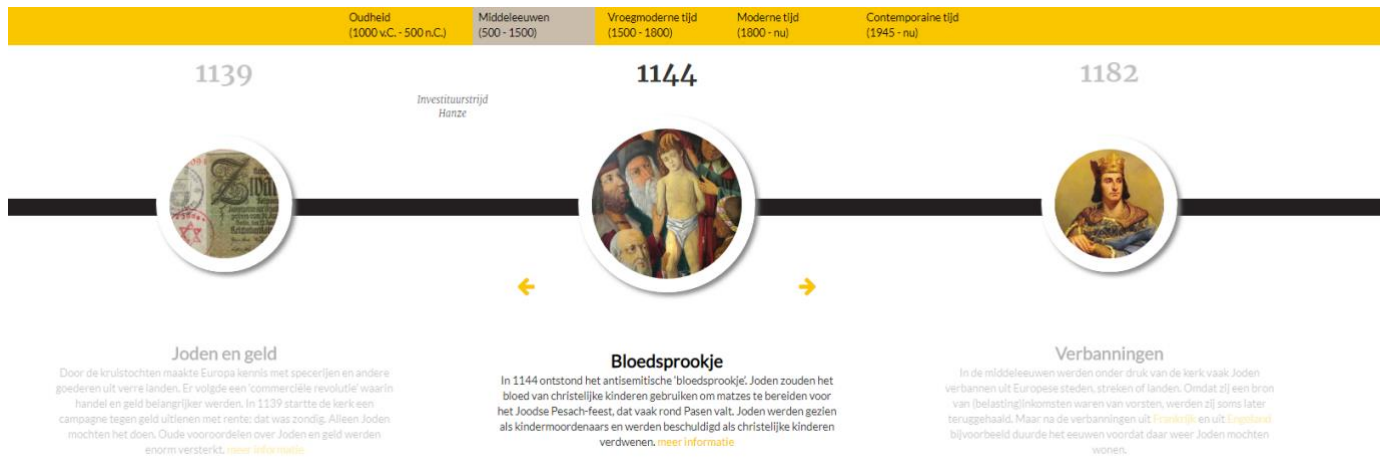
1.5 Werkdefinitie antisemitisme

Antisemitisme is een op vooroordelen gebaseerd beeld van Joden, dat zich kan uiten als haat tegen Joden. Antisemitisme wordt ook wel simpelweg ‘Jodenhaat’ genoemd.

Kenmerkend voor antisemitisme – net als voor andere vormen van xenofobie, zoals anti-zwart racisme – is dat vooroordelen vaak zijn terug te voeren op historisch gevormde vijandbeelden en onderbuikgevoelens. Stereotypen over Joden als woekeraars, bloeddorstig, godsmoordenaars of als infiltranten die uit zijn op wereldheerschappij worden al eeuwenlang gebruikt en maken deel uit van ons ‘culturele bagage’.

De eerste tekenen van zulk antisemitisme zijn te herleiden tot de Griekse Oudheid, enkele eeuwen voor onze jaartelling. Antisemitisme wordt daarom ook wel ‘de oudste vorm van haat’ genoemd. [Hoofdstuk 2](#) gaat in op enkele veel voorkomende verschijningsvormen van antisemitisme in Nederland vandaag de dag.

Een omvattende beschrijving van deze geschiedenis, of van de sociaalpsychologische aspecten van groepshaat, valt buiten het domein van deze publicatie. Hier zijn veel studies over beschikbaar. Op CIDI.nl zijn achtergrondartikelen te vinden over ontwikkelingen op het gebied van antisemitisme, alsmede literatuurtips. Op www.antisemitismetijdlijn.nl is een beknopt overzicht te vinden van anti-Joodse stereotypen die prevalent zijn geweest door de tijd heen. Veel van de hierin genoemde stereotypen zijn terug te vinden in de incidenten die zijn beschreven in [Hoofdstuk 5](#).

Voor het doel van incidentregistratie is een bepaalde maatstaf nodig om te kunnen vaststellen of een gebeurtenis een antisemitisch incident betreft of niet. CIDI hanteert daarbij de breed gedragen **werkdefinitie van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)**. De IHRA is een internationaal orgaan ter bevordering van een waardige herinnering aan de Holocaust, waarvan ook Nederland lid is.

De definitie luidt:

“Antisemitisme is een bepaald beeld van Joden dat zich kan uiten als haat tegen Joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme worden gericht tegen Joden of niet-Joden en/of hun bezittingen, tegen instellingen van de Joodse gemeenschap, en religieuze voorzieningen.”

Dit omschrijft heel kernachtig hoe antisemitisme zich uit, maar kan daardoor in de praktijk ook heel breed worden opgevat. De IHRA licht de werkdefinitie verder toe:

“Deze uitingen kunnen daarbij ook gericht zijn tegen de staat Israël, die wordt gezien als een Joodse collectiviteit. In de antisemitische overtuiging worden Joden er regelmatig van beschuldigd dat zij samenzweren met als doel de mensheid schade toe te brengen. Ook wordt antisemitisme vaak gebruikt om Joden de schuld te geven van ‘waarom dingen verkeerd gaan’. Antisemitisme uit zich in spraak, tekst, visuele vorm en in daden, waarbij gebruik wordt gemaakt van kwaadaardige stereotypes en negatieve karaktereigenschappen.”

Om de definitie waar mogelijk nog verder af te bakenen zijn tevens elf voorbeelden die, met de context in acht genomen, kunnen duiden op hedendaagse vormen van antisemitisme.

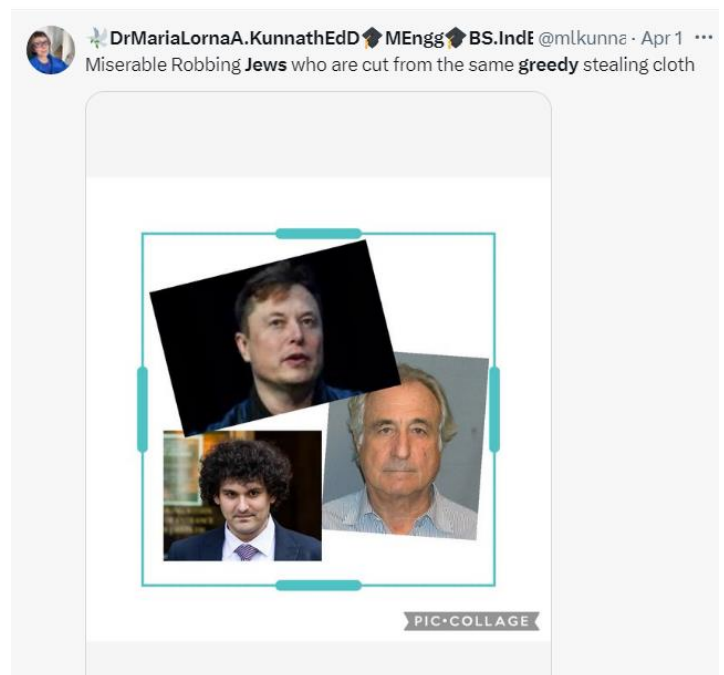
Onder die voorbeelden zijn:

- *Het uiten van leugenachtige, ontmenselijkende, demoniserende of stereotyperende beweringen over Joden in het algemeen of over de macht van Joden als collectief, met name maar niet uitsluitend de mythe van een wereldwijde Joodse samenzwering, of van Joden die de macht hebben over de media, de economie, de regering of andere instellingen binnen de samenleving;*

Toelichting:

Het langdurige stereotype van de connectie tussen Joden en geld vindt zijn oorsprong in de Middeleeuwen, toen Joden vaak betrokken waren bij handel en geldschietery vanwege maatschappelijke uitsluiting van andere beroepen. Het (vroeg)kapitalisme en de markteconomie leidden tot welvaart voor enkele Joden, maar antisemitische geschriften creëerden stereotypen van de rijke Jood, de woekeraar en de gierige bankier. Deze historische associaties beïnvloedden hedendaagse opvattingen, zoals zichtbaar op sociale mediaplatforms, waar Joden vaak worden gekoppeld aan negatieve eigenschappen zoals hebzucht en gierigheid

Voorbeeld:

Op social media wordt nog vaak beweerd dat Joden gierig zijn en voortdurend op zoek zijn naar economisch gewin.

- De opkomst van de "Great Reset"-samenzweringstheorie

Toelichting:

De "Great Reset"-samenzweringstheorie, ontstaan in de lente van 2020, beweert dat een wereldelite de COVID-19-pandemie misbruikte om het kapitalisme wereldwijd te ontmantelen. Deze theorie is ook opgepikt door prominente conservatieve figuren zoals de Amerikanen Laura Ingraham, Tucker Carlson, Glenn Beck, Ben Shapiro en Alex Jones, waardoor het mainstream aandacht heeft gekregen. Een zorgwekkend aspect is het antisemitische karakter van sommige varianten, waarbij Joodse figuren zoals George Soros en de Rothschild-familie achter deze vermeende samenzwering zouden zitten.

Voorbeeld :

Joden worden op platforms zoals X en Telegram beschuldigd van betrokkenheid bij een zogenaamde "Great Reset".

De EU hanteert zelf de IHRA-werkdefinitie en raadt lidstaten aan om van deze definitie gebruik te maken als hulpmiddel bij het herkennen, registreren en aanpakken van antisemitische incidenten. De EU heeft daartoe een handboek gepubliceerd met een uitgebreide uitleg over de toepassing van de IHRA-werkdefinitie, inclusief voorbeelden van antisemitische incidenten.³

De Nederlandse regering heeft de werkdefinitie omarmd en deze gedeeld met de politie, het OM en ADV's als hulpmiddel in hun taak om antisemitisme te herkennen en bestrijden als vorm van racistische haat.⁴ De CIDI-Monitor is vooralsnog echter de enige Nederlandse publicatie die daadwerkelijk gegevens toetst aan de IHRA-werkdefinitie.

1.6 Het verschil tussen kritiek op Israël, antizionisme en antisemitisme

Wereldwijd is veel discussie over het onderscheid tussen antisemitisme, antizionisme en kritiek op Israël of het zionisme. Deze discussie is begrijpelijk vanwege de onduidelijkheid over de definities bij velen en de fluctuerende grenzen en overlappende aspecten tussen de drie begrippen in de praktijk. Hieronder wordt beschreven hoe voor deze monitor keuzes zijn gemaakt over het wel of niet opnemen van meldingen.

De definities

Volgens de definitie in het woordenboek zijn de begrippen duidelijk verschillend. Antisemitisme verwijst naar vijandigheid en vooroordelen gericht tegen Joden, dus alle vormen van haat en discriminatie die specifiek tegen het Joodse volk zijn gericht. Antizionisme betreft vijandigheid en afkeer jegens het streven naar een Joodse staat in het Midden-Oosten. In theorie en in de meeste gevallen zijn antisemitisme en antizionisme dus verschillende begrippen, maar ze sluiten elkaar niet per definitie uit, zoals hieronder verder wordt toegelicht. Kritiek gericht op het beleid van de staat Israël en de handelingswijze van Israël's vallen theoretisch gezien niet onder antisemitisme of antizionisme.

De moeilijkheden

Hoewel de theoretische definities helder lijken, blijkt de praktijk in sommige gevallen toch niet zo zonneklaar. Ten eerste kan antizionisme in bepaalde gevallen worden beschouwd als antisemitisme, vooral wanneer het zelfbeschikkingsrecht van Joden wordt ontkend of wanneer alle Joden wereldwijd verantwoordelijk worden gehouden voor het gedrag van individuen of politieke keuzes. Daarnaast overlappen antisemitisme, antizionisme en kritiek op zionisten of Israël steeds vaker. Israëlkritiek en antizionisme worden soms gebruikt als dekmantel voor antisemitisme. Historica Evelien Gans schreef eerder over de overlap tussen antisemitisme en antizionisme: "Antizionisme gaat over in Jodenhaat wanneer het gebruik maakt van identieke mechanismen, zoals stereotyperingen en demonisering van Israël als een soort collectieve Jood." Met andere woorden: als eeuwenoude stereotypen, vooroordelen of racistische uitingen over Joden worden gepresenteerd of verpakt als haat tegen Israël of kritiek op zionisten of Israël, en dit kan worden onderbouwd, dan moet dit worden beschouwd als antisemitisme. Om een goed onderscheid te kunnen maken tussen de verschillende definities, is het zinvol de geschiedenis van antisemitisme goed te kennen.

---

³ European Commission, Directorate-General for Justice and Consumers, Steinitz, B., Stoller, K., Poensgen, D., et al., Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism, Publications Office, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/07516>

⁴ Ollongren, K.H. (2020, 15 juni). Brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-185.html>

Onze werkwijze

Deze overlappings en verschillen tussen antisemitisme, antizionisme en Israelkritiek leiden jaarlijks tot veel kritiek op het bijhouden van antisemitische incidenten. Allereerst is er kritiek van melders, die vinden dat we te streng zijn in onze beoordeling van incidenten. Het klopt dat veruit de meeste meldingen niet worden opgenomen in onze Monitor, omdat ze niet voldoen aan onze criteria voor antisemitisme. Als we niet zeker zijn of iets antisemitisch van aard is, besluiten we altijd de melding niet op te nemen. Dit betekent dat maar ongeveer 25% van alle meldingen is opgenomen in ons rapport. Hoewel we begrijpen dat dit frustrerend kan zijn voor melders van antisemitisme, moeten we ons strikt aan onze eigen richtlijnen houden. Wat een melder voelt als antisemitisme, is het objectief gezien niet altijd.

Daarnaast is er ook nog een groep mensen die vinden dat we met onze monitor alle kritiek op Israel, zionisme of individuele Joden proberen te onderdrukken. Dit is op geen enkele wijze onze werkwijze. We houden ons aan precieze en wetenschappelijke richtlijnen om vormen van antisemitisme zo nauwkeurig mogelijk te identificeren. Bij de geringste twijfel nemen we de melding van antisemitisme niet op in onze Monitor.

1.7 Online antisemitisme

Hoewel CIDI online antisemitisme niet monitort en het daarom niet is opgenomen in deze analyse, blijkt uit recente trends een flinke toename.⁵ De exacte oorzaken zijn complex, maar lijken verband te houden met verschillende factoren, waaronder de coronapandemie en toenemende conflicten in het Midden-Oosten. Bovendien spelen winstbejag van sociale mediabedrijven en de bijbehorende algoritmen een rol. Het gebruik van anonieme accounts draagt ook bij aan dit probleem, vooral omdat jonge sociale mediagebruikers vaak niet volledig begrijpen hoe hun online activiteiten bijdragen aan haatverspreiding. Belangrijk is te benadrukken dat online haat tegen andere (minderheids)groepen ook groeit, waardoor de stijging van online antisemitisme niet op zichzelf staat.

Van 2017 tot 2020 heeft CIDI online antisemitische incidenten geteld en apart bijgehouden, maar deze taak bleek onhoudbaar gezien de enorme hoeveelheid antisemitisme op het internet. Als alternatief heeft CIDI verschillende onderzoeken naar online antisemitisme geïnitieerd. Uit een van deze onderzoeken, uitgevoerd door CIDI, het Centraal Joods Overleg (CJO), en de Utrecht Data School, bleek dat er in 2020 maar liefst 200.395 online antisemitische uitingen werden gedaan in het Nederlandse taalgebied, waarvan 12% expliciet antisemitisme betrof en 88% impliciet was.⁶

Online antisemitisme na de aanval van Hamas op 7 oktober

Hoewel CIDI geen online incidenten monitort, maken we ons ernstig zorgen over het antisemitisme dat sinds 7 oktober prominent op het internet te vinden is. CIDI heeft waargenomen dat er een aanzienlijk aantal antisemitische reacties te vinden is onder berichten over de oorlog tussen Israel en Hamas, die veel nieuwszenders plaatsen op hun sociale mediakanalen. Deze opmerkingen gaan vaak gepaard met complottheorieën en het direct aansprakelijk stellen van alle Joden wereldwijd voor het politieke beleid van Israel. Voorbeelden hiervan zijn reacties als "Joodse bommen" en "allemaal de schuld van de Joodse elite". Deze reacties kunnen aanzienlijke gevolgen hebben voor individuen die het onderscheid niet kunnen maken tussen de politieke beslissingen van de staat Israel en Joodse individuen in Nederland.

Een van de verklaringen voor antisemitisme online is het gebruik van algoritmen door (grote) sociale mediaplatforms. Wanneer iemand zijn aandacht vestigt op een bepaald soort content, bijvoorbeeld door erop

⁵ Uit het recente rapport van Fighting Online Antisemitism (FOA) blijkt dat het online antisemitisme in 2023 met 300% is gestegen ten opzichte van 2022. U kunt hier het volledige [rapport](#) lezen.

⁶ Meer informatie over deze onderzoeken is te vinden in de monitor van 2022 of op www.cidi.nl

te klikken en het meerdere keren te bekijken, noteert het algoritme dat de persoon dit interessante content vindt. De taak van een algoritme is om iemand zo lang mogelijk op het platform te houden en deze zal dus voornamelijk content aanraden waarvan is gebleken dat de gebruiker het interessant vindt. Dat is een voordeel voor de gebruiker. Maar er zit ook een nadeel aan deze algoritmes: zo kunnen gebruikers op die manier in een konijnenhol terecht komen van bijvoorbeeld complottheorieën en haatberichten.

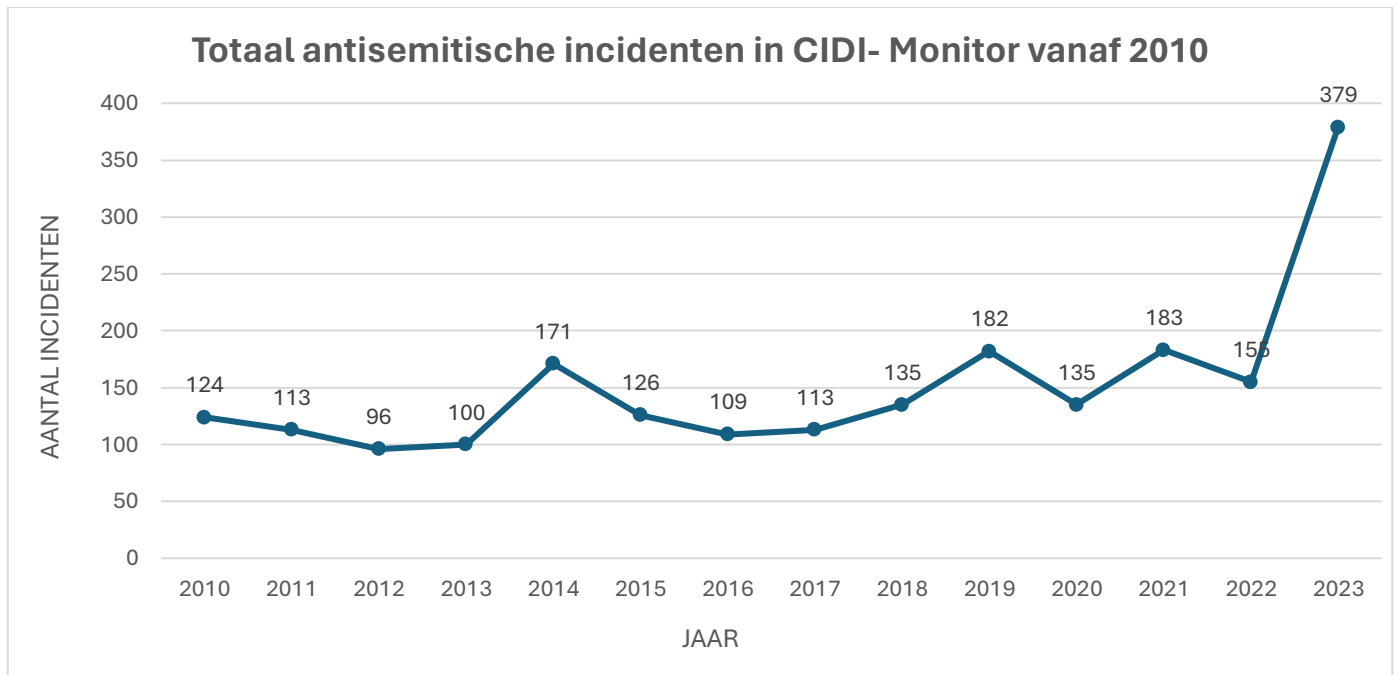
Het is dus niet verrassend dat, na herhaalde interacties met posts die antisemitische inhoud bevatten, deze keer op keer op iemands tijdlijn blijven verschijnen. Dit fenomeen brengt aanzienlijke risico's met zich mee, vooral voor jongeren, die mogelijk de grip op de realiteit verliezen door een eenzijdige blootstelling aan anti-Joodse perspectieven. Bovendien bestaat het gevaar dat jongeren in antisemitische complottheorieën gaan geloven. Het opkomende nepnieuws, doordrenkt met onbeduidende termen, draagt daarnaast ook bij aan een vertekend beeld van de realiteit. Dit wordt nog verder versterkt wanneer invloedrijke figuren, zoals influencers, deze inhoud delen met hun grote aantal volgers.

CIDI benadrukt de gevaren van online antisemitisme voor jongeren, mede naar aanleiding van een zorgwekkende stijging in het aantal incidenten op basisscholen en middelbare scholen. CIDI vermoedt dat er een verband is tussen deze stijgingen. Jongeren die herhaaldelijk worden blootgesteld aan antisemitische complottheorieën en andere vormen van haatdragende uitingen op sociale media brengen deze denkwijzen mee naar school, wat zou kunnen resulteren in een stijging van het aantal incidenten. De incidenten uiten zich in pesterijen en uitsluiting, maar gaan soms ook over in fysiek geweld en bedreigingen. Dit laat zien hoe belangrijk het is de ontwikkelingen van online antisemitisme en hoe vermenging hiervan in de samenleving nauwlettend in de gaten te houden, door jaarlijks onderzoek te blijven doen.

Hoofdstuk 2: Bevindingen

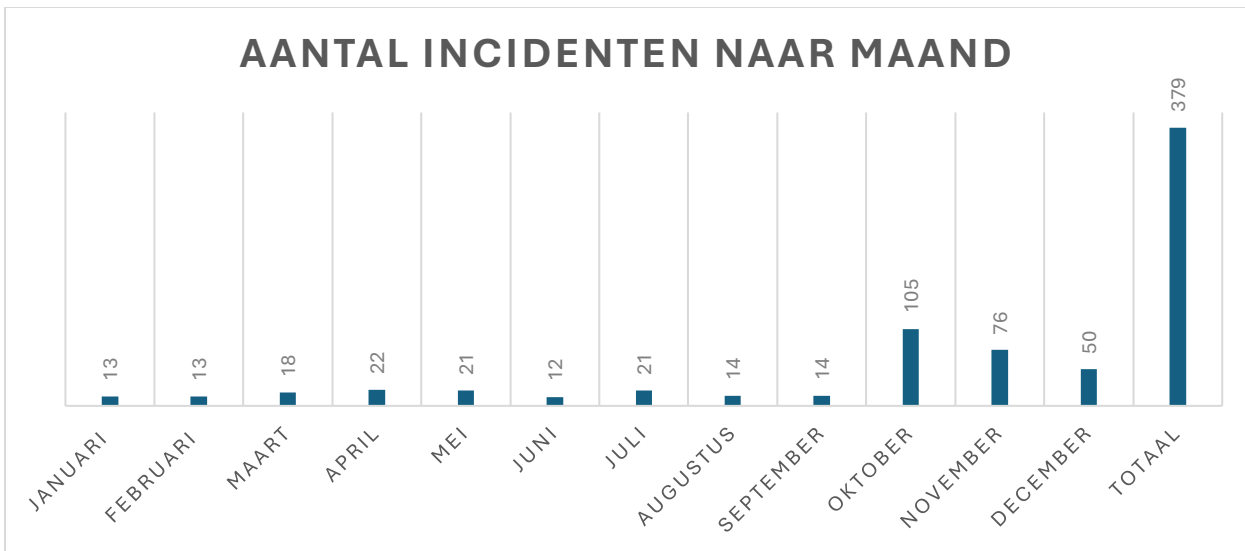
In 2023 zijn in totaal 379 incidenten geregistreerd: een stijging van 245 procent vergeleken met een jaar eerder.

Totaal antisemitische incidenten in CIDI-Monitor vanaf 2010

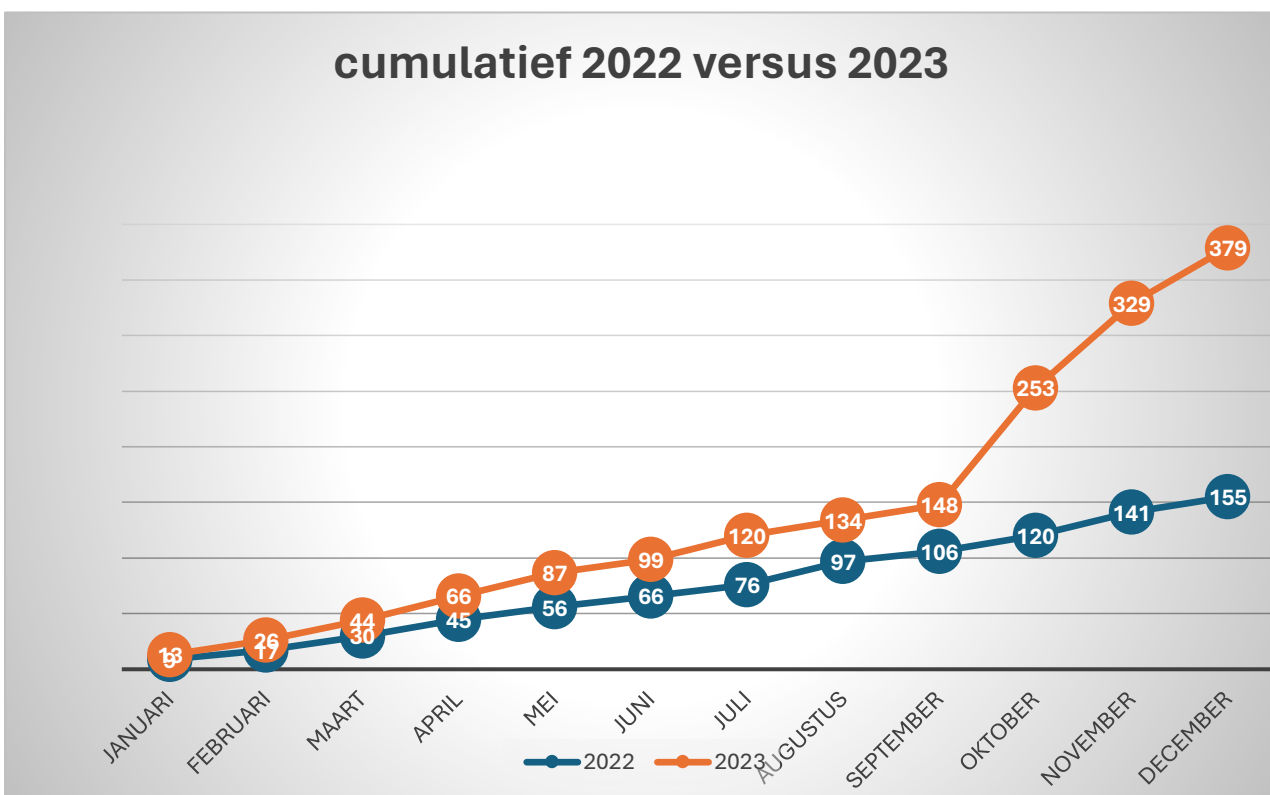

2.1 Trends en ontwikkelingen

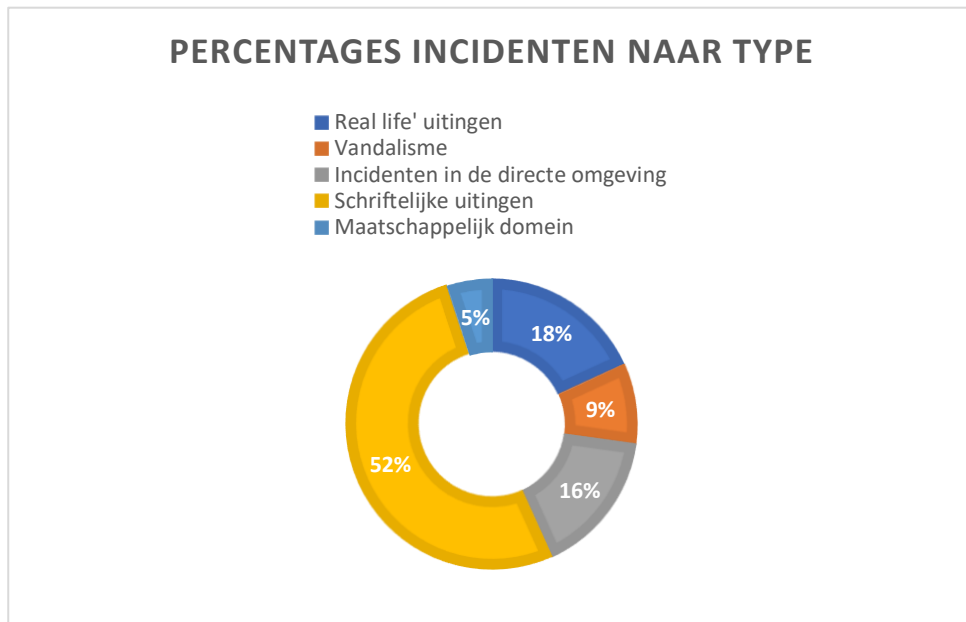
Wanneer we naar het aantal incidenten per maand kijken (zie volgende pagina), valt direct op dat de maanden oktober, november en december een exorbitante stijging laten zien. Vooral in oktober was de stijging zo verontrustend dat CIDI besloot om deze zorgwekkende trend in de media te brengen. Het aantal antisemitische incidenten in Nederland was, vergeleken met het maandgemiddelde voor oktober van de afgelopen drie jaar, met ongeveer 818 procent gestegen. De directe oorzaak hiervan kan worden toegeschreven aan de Hamas-terreur van 7 oktober en de daaropvolgende oorlog in Gaza. Deze gebeurtenissen hadden aanzienlijke gevolgen voor de Nederlands Joodse gemeenschap, met name voor het aantal antisemitische incidenten. In Nederland woonachtige Joden, maar ook de Joodse religie werden doelwit van antisemitische bejegeningen. Dit fenomeen laat zien hoe groot de impact van geopolitieke conflicten op lokale gemeenschappen is, en onderstreept de noodzaak van educatie en dialoog om vooroordelen en discriminatie tegen te gaan.

Toch kan de stijging van het aantal antisemitische incidenten in 2023 niet volledig worden toegeschreven aan de gebeurtenissen op 7 oktober. Het aantal antisemitische incidenten lag namelijk vóór oktober al bijna even hoog als het totale aantal van 2022. De oorlog in Gaza fungeerde dus eerder als een katalysator voor het reeds groeiende antisemitisme dan dat het de enige oorzaak was voor de stijging. De complexiteit van antisemitisme vereist een diepgaand begrip van de vele factoren die eraan bijdragen, waaronder historische vooroordelen, politieke spanningen en sociale dynamiek. Daarom is de oplossing voor het groeiende antisemitisme niet enkel een kwestie van het aanpakken van specifieke incidenten, maar vereist het daarnaast een veel breder perspectief en een uitgebreid beleidsplan.

Tot slot is het belangrijk om te kijken naar het type antisemitische incidenten.

Hoewel het aantal incidenten in bijna alle categorieën dit jaar steeg ten opzichte van vorig jaar, zijn er twee opvallende pieken in de relatieve percentages:

2.1.1 Incidenten in de directe omgeving: School

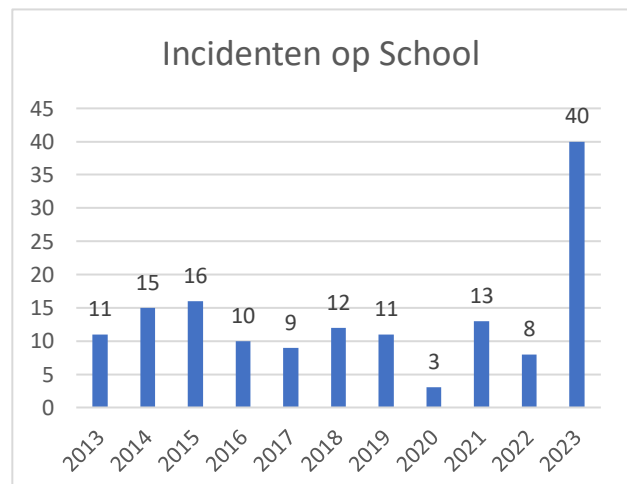
Het aantal gerapporteerde incidenten bij CIDI is dit jaar van 8 incidenten toegenomen naar 40, waarbij uitsluiting, pesterijen, verbaal misbruik, (doods)bedreigingen en zelfs fysiek geweld hebben plaatsgevonden, allemaal gericht op individuen vanwege hun Joodse achtergrond.

Schrijnende verhalen kwamen naar buiten van Joodse leerlingen die zich gedwongen zagen om van school te veranderen, lange periodes thuis bleven uit angst, of zelfs hun achternaam veranderden om te ontsnappen aan het antisemitisme. Deze gevallen laten zien hoe ernstig de impact van antisemitisme is op het onderwijs en de levens van jongeren.

Het is verontrustend om te constateren dat antisemitisme op scholen zich verspreidt door het hele land, zoals blijkt uit de diverse locaties waar de incidenten hebben plaatsgevonden. Het is daarom noodzakelijk dat deze kwestie op nationaal niveau wordt aangepakt en dat docenten handvatten krijgen om antisemitisme op scholen te bestrijden.

21 april – Een Joodse jongen van 12 jaar ontvangt via WhatsApp de bovenstaande berichten van zijn klasgenoten.

2.1.2 Schriftelijke uitingen

Dit jaar hebben bijna alle Joodse gemeenschappen te maken gehad met antisemitische bejegeningen, zowel via post, e-mail als online privé chats. Het aantal schriftelijke uitingen is dit jaar enorm gestegen: 50% van de incidenten viel in deze categorie. De uitingen worden vooral per e-mail en via andere online media gedaan, wat de verschuiving van antisemitisme van de fysieke naar de online wereld duidelijk illustreert. Ook brieven naar Joodse gemeenschappen zijn dit jaar helaas gemeengoed geworden. Een treffend voorbeeld hiervan is een brief die werd gestuurd naar de Liberaal Joodse Gemeente in Den Haag, waarin de schrijver antisemitische uitlatingen deed.

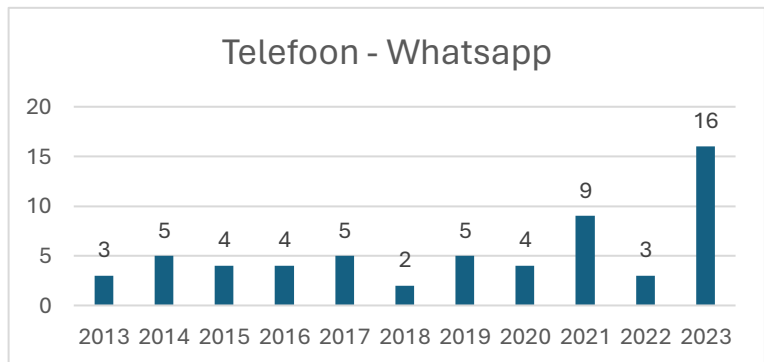
Zij zijn de oorzaak van alle ellende in de wereld! Werkelijk!
 Joden verkrachten blanke vrouwen en kinderen! Zelfs in hun slaap!
 Criminelen zijn het !
 Gore viespeuken zijn jullie! Joden zijn nog steeds smerige mensen!

Alle joden hebben het verdiend dat ze allemaal vergasd zijn in WO2!

22 november - Een Joodse organisatie ontvangt per post een brief met de bovenstaande tekst.

2.1.3 'Real Life' uitingen: Telefoon - Whatsapp

Het aantal antisemitische berichten dat Joodse individuen in 2023 ontvingen via bellers of WhatsApp, is in vergelijking met 2022 meer dan vijf keer toegenomen. Individuen ontvingen van veelal onbekende nummers via WhatsApp antisemitische berichten, met teksten zoals 'val dood kankerjood', 'stomme jood', en met complottheorieën waarin Joden schuldig worden bevonden aan de moord op Jezus Christus. Daarnaast werden individuen gebeld met beledigende teksten als 'kankerjood' en 'Ze zijn jullie vergeten te vergassen'.

27 oktober – Een Joodse organisatie ontvangt via WhatsApp het bovenstaande bericht.

Hoofdstuk 3: Politie en Justitie

Omdat de jaarlijkse rapporten van de politie en het Openbaar Ministerie doorgaans pas later in het jaar worden gepubliceerd dan deze Monitor, worden hier de rapporten van 2022 besproken. De aangiften die door CIDI zijn ingediend betreffen wél het kalenderjaar 2023.

3.1 Discriminatiecijfers politie in 2022

Volgens het rapport Discriminatiecijfers 2022 heeft de Nederlandse politie 6.738 discriminatie-incidenten geregistreerd. Dit is een stijging van 2,4 procent ten opzichte van 2021. Bij overige instanties is er sprake van een daling.

549 van deze meldingen hadden een antisemitisch karakter, iets minder dan 8 procent van het totaal aantal geregistreerde discriminatie-incidenten bij de politie. Dit is een daling van 14,2 procent ten opzichte van 2021: toen werden 627 antisemitische meldingen geregistreerd. Het aantal meldingen in 2022 is iets afgenomen, en komt dicht bij het aantal in 2020 (517, ook 8 procent van het totaal aantal meldingen).

Van de 549 meldingen kwamen er 143 uit Den Haag, gevolgd door Rotterdam en Amsterdam met 116 en 76 meldingen.

In 412 van de 549 gevallen ging het om een antisemitische uitlating, 54 keer werd er bedreiging gemeld en bij 28 meldingen was sprake van een combinatie van geweld en uitlatingen. Het rapport beschrijft dat bij veel incidenten medewerkers met een publieke taak (voornamelijk politiemedewerkers, maar ook boa's, brandweer of ambulancemedewerkers) worden uitgemaakt voor 'Jood', vaak in combinatie met andere scheldwoorden. Hiervan is ongeveer een kwart van de incidenten expliciet gericht tegen (verondersteld) Joodse personen.

3.2 Discriminatiecijfers OM 2022

In het Discriminatie-rapport voor 2022 van het Openbaar Ministerie is te zien dat zij 144 specifieke discriminatiefeiten in behandeling namen. Dit is een daling van 8,3 procent ten opzichte van 2021. Bij 61 van die 144 discriminatiefeiten ging het om antisemitisme: 39 procent van alle in behandeling genomen feiten. Dit is een stijging ten opzichte van 2021, toen 58 antisemitische discriminatiefeiten werden geregistreerd. De afgelopen vijf jaar is een sterk afwisselend beeld te zien in het aantal registraties van antisemitische feiten. Zo werden er in 2018 20 feiten, in 2019 60 feiten en in 2020 38 antisemitische feiten geregistreerd. Bij de commune feiten met een discriminatie-aspect (de zogeheten 'codis-feiten') werd in 33 van de 273 gevallen een antisemitisch-aspect gesignaleerd.

3.3 Aangiftes van CIDI in 2023

Met de toename van antisemitisme, in zowel de online als offline wereld afgelopen jaar, heeft CIDI in 2023 herhaaldelijk een beroep gedaan op de rechtsstaat. Er zijn meerdere aangiftes ingediend tegen online accounts die dienen als broeinesten voor antisemitisme. De meeste van deze aangiftes zijn nog in behandeling en zullen in 2024 verder worden opgevolgd.

3.3.1 C'est Moco

Op 25 oktober 2023 heeft CIDI aangifte gedaan tegen de eigenaar van het Instagram-account C'est Moco en verschillende gebruikers die zich antisemitisch uitdrukten onder de posts van C'est Moco. De inhoud op dit account vormt duidelijk een risico voor de openbare orde, gezien de bedreiging die het vormt voor zowel de

ationale veiligheid in het algemeen als die van de Joodse gemeenschap in het bijzonder. Het moedigt aan tot haat en gewelddadige handelingen. CIDI houdt de reacties op het Instagram-account nauwlettend in de gaten om de ontwikkelingen te monitoren. Tijdens het analyseren van de antisemitische reacties op het account vielen een aantal zaken op.

Ten eerste valt op dat er veel reacties verschijnen die alle Joden verantwoordelijk houden voor het beleid van Israël.

Ten tweede worden er veel reacties geplaatst die refereren aan de Nazi's en Hitler. Soms wordt Hitler expliciet genoemd, maar vaak verwijzen reageerders in hun reacties naar bijvoorbeeld een "Austrian painter". Dit wordt als eufemisme gebruikt voor Adolf Hitler en verwijst naar zijn mislukte carrière als kunstschilder. Ook komen veel reacties voorbij die de Holocaust bagatelliseren of zelfs ontkennen.

Ten slotte zijn ook veel reacties te vinden die expliciet oproepen tot geweld tegen de Joodse gemeenschap.

 binkiej90 18h
[@damiengabrieldg](#) eentje
waar het gas het nog doet
hoop ik
6 likes Reply See translation

 damiengabrieldg 18h
[@010.resham](#) Duitsland Italië
Polen België Nederland ,.....
kunnen er nog wel een paar
geopend worden.
1 like Reply See translation

 damiengabrieldg 18h
[@vinylcollector77.075](#) zekers!
De oven is al voorgewarmd
3 likes Reply See translation

CIDI maakt zich grote zorgen over de toename van online antisemitisme op sociale mediaplatforms die populair zijn onder jongeren. De recente eenzijdige verspreiding van informatie op accounts van influencers heeft geleid tot vele antisemitische uitingen online. Deze trend kan leiden tot een vertekend beeld van Joden en de normalisering van antisemitische uitingen.

3.3.2 Feyenoord - Ajax

Naar aanleiding van de [antisemitische liederen](#) die door voetbalsupporters uit volle borst werden gezongen tijdens de KNVB-beker voetbalwedstrijd Feyenoord - Ajax op 5 april 2023, heeft CIDI aangifte gedaan. Op een podium buiten De Kuip voor de wedstrijd begon, riep iemand door een microfoon "Hamas, Hamas, alle Joden aan het gas", waarop toegestroomde supporters dit mee riepen. De aangifte is gedaan tegen de man die de Hamas-leuzen door een microfoon schreeuwde.

CIDI vond het noodzakelijk om aangifte tegen deze persoon te doen, omdat dergelijke leuzen pijnlijk, beledigend en bedreigend zijn voor de Joodse gemeenschap en de massa (als functie van een podium recht voor het stadion). Daarnaast is het noodzakelijk om te blijven herhalen dat dergelijke slogans zowel binnen als buiten stadions strafbaar zijn.

Naar aanleiding van de aangifte heeft de KNVB besloten de persoon in kwestie een stadionverbod van 10 jaar te geven. Ook de politierechter deed meteen uitspraak, en volgde de eis van de officier van justitie met een taakstraf van 90 uur voor groepsbelediging en opruiing.

3.3.3 Students for Palestine

Na 7 oktober heeft de informele vereniging Students for Palestine (SfP) flyers uitgedeeld op zowel Universiteit Leiden als op haar Haagse campus. De flyer draagt het logo van SfP en is volgens ooggetuigen verspreid door leden van de organisatie, onder leiding van de voorzitter. CIDI heeft aangifte gedaan tegen de voorzitter van SfP.

De dringende noodzaak voor CIDI om aangifte te doen wordt onderstreept door de expliciete oproepen in de flyer. Zo wordt de terroristische aanval van 7 oktober beschreven als een "astonishing response" en "exemplary resistance", en wordt opgeroepen "to continue fighting" tegen westerse medeplichtigheid. Ook wordt in de brief gesproken over een intifada (gewelddadige opstand) als de enige oplossing. Deze uitspraken vormen een vorm van opruiing en een directe bedreiging voor de openbare veiligheid. Bovendien zijn de verheerlijking van terroristische daden, het aansporen tot (voortzetting van) geweld, en de gebruikte leuzen die gelinkt zijn aan erkende terroristische organisaties zorgwekkend.

Hoofdstuk 4: Aanbevelingen

Antisemitisme vormt een diepgeworteld en hardnekkig probleem in de samenleving. Om dit doeltreffend aan te pakken, is bewustwording en educatie essentieel. Een belangrijke stap blijft het melden van antisemitische incidenten wanneer men er getuige van is. Alleen zo kan de omvang van het probleem adequaat worden vastgesteld en aangepakt.

CIDI heeft een lijst met aanbevelingen opgesteld voor de bestrijding van antisemitisme. Hieronder volgt een overzicht:

4.1 Onderwijs en Educatie

Antisemitisme neemt helaas vaak toe tijdens ingrijpende wereldwijde gebeurtenissen, zoals de COVID-19-pandemie, of conflicten waarbij Israël betrokken is. Na de recente aanval van Hamas op Israël op 7 oktober jl. zagen we een snelle stijging van antisemitische incidenten. Met name Joodse leerlingen op basisscholen en middelbare scholen lijden hieronder. Ze worden gepest, uitgescholden of zelfs fysiek aangevallen, wat er toe heeft geleid dat sommige Joodse kinderen uit angst niet meer naar school durfden te gaan.

Het is zorgwekkend dat veel scholen niet beschikken over de juiste kennis of beleidsinstrumenten om antisemitische incidenten effectief aan te pakken. Vaak besluiten schooldirecteuren om geen diepgaand onderzoek te doen naar antisemitische voorvallen uit angst voor escalatie. Bovendien blijven daders vaak onbestraft of krijgen zij hooguit een reprimande van de directie. Directies staan voor de uitdaging om personeel, leerlingen en ouders bewust te maken van het Joodse volk, antisemitisme en de Holocaust. Om deze problemen aan te pakken, stellen we de volgende maatregelen voor:

- *Maak Holocausteducatie verplicht:*

Maak onderwijs over antisemitisme en de Holocaust een verplicht onderdeel van het curriculum op lerarenopleidingen. Train toekomstige leraren hoe ze effectief kunnen omgaan met de uitdagingen van het lesgeven over dit onderwerp.

- *Geef les over het Jodendom en de Joodse geschiedenis*

Het is van essentieel belang dat het onderwijs ook aandacht besteedt aan de betekenis van Joods zijn en de geschiedenis van de Joodse gemeenschap in Nederland. Investeer in de ontwikkeling van lesprogramma's die leerlingen aanspreken en betrek hen interactief bij de Joodse geschiedenis.

- *Verplichte bezoeken aan historisch erfgoed over de Holocaust*

Zorg ervoor dat elke leerling tijdens minstens één keer een bezoek brengt aan Nederlandse doorgangskampen, Holocaustmusea en/of andere belangrijke herdenkingsplaatsen. Bied nascholing aan docenten om hen te ondersteunen bij het geven van effectief onderwijs over de Holocaust.

4.2 Antisemitisme in de digitale wereld

In 2020 is op initiatief van het CIDI en het CJO (Centraal Joods Overleg) onderzoek gedaan naar online antisemitische uitingen. Dat waren er toen ruim 200.000. Deze uitingen vinden plaats op o.a. sociale media (Facebook, TikTok, X, Instagram), als reacties op nieuwsberichten of nepnieuws. Dat is een gevaarlijke trend. Online uitingen sijpelen mogelijk door naar de fysieke samenleving, zoals ook is gebeurd met het antisemitisme in voetbalstadions. Leuzen als 'Hamas, Hamas Joden aan het gas' hebben vanuit de stadions hun weg naar de samenleving gevonden. We zien deze ontwikkeling ook met het internet. Antisemitische slogans en gedachtengoed verspreiden zich snel en worden zo gemeengoed in de fysieke samenleving. Het gaat dan

bijvoorbeeld om de verspreiding van complottheorieën ('Joden werken achter de schermen aan het verkrijgen van de wereldmacht'), vooroordelen ('Joden verrijken zich ten koste van anderen') en de ontkenning van de Holocaust ('Joden hebben de Holocaust verzonnen om zo geld te krijgen van het westen voor de oprichting van de staat Israël'). Zolang de overheid te weinig doet kunnen deze abjecte ideeën en theorieën zich straffeloos verspreiden en zich niet alleen (verder) nestelen in de hoofden van degenen die al racistische en antisemitische denkbeelden erop na houden, maar vooral de twijfelaars over de streep trekken naar de duistere wereld van complotdenkers en Holocaustontkenners. Ideeën opgedaan op websites, door nepnieuws en via influencers worden in de fysieke wereld vertaald naar bijvoorbeeld het uitbrengen van de Hitlergroet aan een Joodse leerling. Om deze problemen aan te pakken, stellen we de volgende maatregelen voor:

- *Vergroot de bereidheid om meldingen te maken*

De bereidheid van individuen om online antisemitisme bij de platforms te melden, is cruciaal voor de bestrijding ervan. Deze bereidheid kan afnemen als meldingen niet adequaat worden opgevolgd. Het is dus essentieel dat online platforms hun procedures voor het afhandelen van meldingen verbeteren. Bovendien zou het toekennen van de status 'trusted flagger'⁷ aan organisaties zoals CIDI kunnen helpen, zodat zij zelf ook kan bijdragen aan de aanpak van online antisemitisme. Zonder inzicht in deze meldingen is het namelijk moeilijk om passende maatregelen te nemen en de ontwikkeling van online antisemitisme te begrijpen.

- *Stimuleer onderzoek*

Het is van groot belang om meer onderzoek te doen naar de trends en ontwikkelingen van antisemitisme op online platforms.

- *Onderwijs kinderen over internetgebruik*

Educatie blijft één van de belangrijkste oplossingen tegen online antisemitisme. Jongeren zouden meer voorlichting moeten krijgen over antisemitisme en de historische context ervan. Bovendien is het van belang dat jongeren begrijpen hoe algoritmes werken en wat de consequenties zijn van het achterlaten van haatdragende reacties op sociale media. CIDI streeft altijd naar preventie, maar het is ook belangrijk dat er strafrechtelijke consequenties zijn voor individuen die de grenzen van vrijheid van meningsuiting overschrijden en zich schuldig maken aan strafbare feiten.

- *Maak social media platforms verantwoordelijk*

Sociale media platforms moeten verantwoordelijk worden gehouden voor de inhoud van foto's en video's op hun platformen. Het is van cruciaal belang dat partijen zoals Twitter, Facebook en YouTube ook worden aangespoord om transparant te zijn over hun beleid tegen haatzaaiende inhoud. Ze moeten regelmatig rapporteren over hun inspanningen om deze vorm van misbruik tegen te gaan en om passende maatregelen te nemen tegen overtreders.

- *Harde aanpak voor gebruikers/influencers met meer dan 500k aan volgers*

Influencers met meer dan 500.000 volgers moeten verantwoordelijk worden gehouden voor de reacties op hun accounts. Veel van deze accounts stoken niet alleen het vuur op door posts uit hun context te halen, maar verdraaien ook het nieuws, waardoor zij ontzettend veel misinformatie verspreiden, met name onder jongeren. Door zelf een bericht te plaatsen, geven ze een signaal waar anderen op kunnen inhaken. Op dat punt moeten zij verantwoordelijk worden gehouden, omdat dit kan vallen onder opruiing of aanzetten tot geweld.

---

⁷ Een "trusted flagger" is een term die wordt gebruikt door platforms zoals YouTube om te verwijzen naar individuen of organisaties die worden vertrouwd om ongepaste inhoud te rapporteren.

4.3 Justitie en politie

Het belangrijkste instituut om antisemitisme en discriminatie te bestrijden is justitie. Helaas komt het nog te vaak voor dat mensen die antisemitisme ervaren zich niet tot de politie wenden. Melders vrezen dat antisemitisme niet wordt herkend door de dienstdoende agenten, dat ze niet serieus worden genomen, dat de daders toch niet worden opgepakt vanwege gebrekkige politiecapaciteit en dat de politie niet over de bevoegdheden en instrumenten beschikt om daders, met name online, op te sporen. Als oplossingen voor deze problemen geven wij de volgende aanbevelingen:

- *Strafvervolgning en handhaven*

Het opsporen van daders en vervolging moet veel beter en sneller. Niet alleen omdat het burgers ontmoedigt aangifte of melding te doen wanneer ze zien dat er toch niets mee gebeurt, maar ook om te voorkomen dat Nederland een paradijs wordt van daders, die denken straffeloos met hun haatspraak weg te kunnen komen. Daders moeten niet alleen veroordeeld worden, maar strafrechtelijke maatregelen moeten ook gehandhaafd worden.

- *Registratie*

Er moet een helder registratiesysteem komen bij de politie. Een adequate registratie draagt bij aan de bestrijding van antisemitisme – en ook andere vormen van discriminatie. Registratie zou – zoals vorig jaar al genoemd – kunnen door met selectievakjes te werken. Ook hier geldt: meten is weten, maar zolang er geen juiste registratie is, is de mate waarin antisemitisme zich in onze samenleving heeft verspreid en op welk terrein - op school, op werk, op straat, bij voetbalclubs - onvoldoende zichtbaar.

- *Train agenten en juristen beter in het herkennen van antisemitisme.*

Mensen moeten bij de politie terecht kunnen met hun meldingen, maar signalen wijzen erop dat antisemitismemeldingen niet altijd adequaat worden behandeld. Antisemitisme wordt vaak niet als zodanig herkend, wat leidt tot onterechte afwijzingen van aangiftes van strafbare feiten. Ook het Openbaar Ministerie vindt het soms moeilijk om antisemitisme te identificeren. Dit kan worden opgelost door basis- en vervolgtrainingen.

- *Verruim de opsporingsbevoegdheden bij discriminatiedelicten.*

Om het vertrouwen in het aangifteproces te vergroten, moet meer worden gedaan om daders op te sporen. Het komt te vaak voor dat agenten hun opsporingsbevoegdheden niet kennen of niet verder mogen zoeken naar bewijsmateriaal zodra er al een verdachte in beeld is. Door de bevoegdheden uit te breiden en de capaciteit voor opsporing te vergroten, zullen mensen zich sneller geroepen voelen om aangifte te doen van antisemitische incidenten.

- *Maak verheerlijking van terrorisme strafbaar*

Implementeer het Initiatiefwetsvoorstel-Van Toorenburg. Dit Initiatiefwetsvoorstel maakt het tot een misdrijf om terroristische misdrijven te verheerlijken, welke verheerlijking de openbare orde ernstig verstoort of kan verstoren.

4.4 Een centraal Joods meldpunt

Vanaf 1 januari 2024 zijn verschillende meldpunten voor discriminatie in Nederland samengevoegd tot discriminatie.nl. Hoewel wij het eens zijn met het idee van een centraal meldpunt, moeten we erkennen dat antisemitisme niet frequent gemeld wordt bij overheidsinstellingen. Ter illustratie: in 2023 ontvingen de

antidiscriminatiebureaus (ADV's) slechts 154 meldingen van antisemitisme. Dit aantal vertegenwoordigt slechts een fractie van de werkelijke incidenten, zoals blijkt uit de cijfers van CIDI, waar meer dan negen keer zoveel meldingen binnenkwamen.

Dit verschil wijst op een dieperliggend probleem binnen de Joodse gemeenschap als het gaat om het melden van antisemitische incidenten. Het is belangrijk om te begrijpen waarom de gemeenschap terughoudend is om dergelijke incidenten bij de overheid te melden. Dit kan deels te maken hebben met de complexe geschiedenis van de Joodse gemeenschap, waarbij er vaak sprake is geweest van discriminatie en vervolging. Daarnaast speelt ook de gecompliceerde aard van antisemitisme een rol, aangezien het zich soms subtiel manifesteert en moeilijk te herkennen is voor medewerkers van antidiscriminatievoorzieningen, als die niet over voldoende kennis beschikken. Bovendien kan het verlangen naar erkenning een rol spelen, waarbij Joden mogelijk meer geneigd zijn om hun ervaringen te delen met andere leden van de gemeenschap dan met overheidsinstanties.

Om deze kloof te overbruggen en ervoor te zorgen dat antisemitische incidenten adequaat worden aangepakt, is het essentieel om samen te werken met gespecialiseerde instellingen zoals CIDI. Door gebruik te maken van de daar aanwezige diepgaande kennis, ervaring en bestaande infrastructuur kunnen we een beter inzicht krijgen in de aard en omvang van antisemitisme en vervolgens effectievere strategieën ontwikkelen om dit fenomeen te bestrijden.

4.5 Sport

Een allesomvattend preventief beleid tegen antisemitisme en discriminatie in het algemeen blijft verreweg het belangrijkste, evenals het op brede en consistente wijze aanpakken hiervan. Ondanks de inspanningen van nationale sportbonden en de effectieve maatregelen die zij nemen om discriminatie in zowel professionele als amateurwedstrijden te voorkomen, blijkt er nog steeds aanzienlijk verschil te bestaan tussen sportverenigingen als het gaat om het tegengaan van discriminatie tijdens sportevenementen. Deze variatie is niet geheel onverwacht, aangezien verenigingen op dit gebied nog steeds erg individueel en solistisch handelen. Ze proberen zelf uit te zoeken wat het beste werkt voor hun eigen leden en supporters, en slaan daarbij de handreikingen en adviezen van andere sportverenigingen vaak over.

Een treffend voorbeeld hiervan is dat er nog geen enkele organisatie in geslaagd is om alle betaalde voetbalorganisaties (BVO's) bijeen te brengen, hun kennis te delen en gezamenlijk tot een nationaal beleid te komen om discriminatie uit de sport te bannen.

Ons advies aan de overheid is dan ook om alle sportverenigingen uit te nodigen om een uniform beleid te hanteren ter preventie van discriminatie. Het is niet alleen cruciaal dat clubs duidelijkheid hebben over hun verplichtingen om discriminatie te bestraffen, maar ook dat ze samenwerken om discriminatie in de toekomst zo effectief mogelijk te voorkomen. Dit vereist een gezamenlijke inspanning van alle betrokken partijen, inclusief de overheid, sportbonden en individuele verenigingen, om een omgeving te creëren waarin gelijkheid en respect vooropstaan tijdens alle sportactiviteiten

Hoofdstuk 5: Overzicht antisemitische incidenten

In dit hoofdstuk zijn alle door CIDI geregistreerde antisemitische incidenten van 2023 omschreven. De incidenten zijn ingedeeld in zes hoofdcategorieën, die alle zijn onderverdeeld in subcategorieën. CIDI hanteert al jarenlang dezelfde indeling. Dankzij die consistentie kunnen opvallende toe- of afnames van het aantal incidenten binnen bepaalde categorieën duiden op trends in de aard en ontwikkeling van antisemitisme in Nederland.

Worden hier alsnog wijzigingen in gebracht, dan worden die expliciet vermeld in de Monitor van het betreffende jaar. Zo is CIDI in 2017 begonnen met het tellen van online antisemitische incidenten (die niet al in de categorieën ‘schriftelijk’ of ‘real life’ vallen). Al snel bleek dat echter weinig inzicht te geven in de aard van online antisemitisme, gezien de gigantische hoeveelheid individuele uitingen. In 2020 is CIDI daarom gestopt met het apart bijhouden van deze categorie.

De indeling van de categorieën is als volgt:

‘Real life’ incidenten: gevallen waarbij een directe confrontatie tussen dader en slachtoffer plaatsvindt;

Vandalisme: bekladding met antisemitische boodschap en bekladdingen of vernielingen van doelen met een Joods karakter;

Incidenten in de directe omgeving: confrontaties met burens of buurtgenoten, collega’s of medeleerlingen;

Schriftelijke uitingen: scheldpartijen op afstand, meestal anoniem, via flyers, brieven of e-mails. Persoonlijke directe privéberichten via sociale media-kanalen zoals Facebook en Twitter zijn meegenomen in dit domein; maar alleen wanneer ze direct aan de persoon zijn gericht.

Het maatschappelijk domein: incidenten die niet gericht zijn jegens één individu maar jegens meerdere personen. Sport en politiek zijn voorbeelden van categorieën binnen dit domein.

Overzicht aantallen incidenten naar categorie sinds 2013

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
‘Real Life’ uitingen	28	54	33	36	29	27	61	26	51	38	69
Vandalisme	10	22	20	21	28	21	14	15	21	25	34
directe omgeving	27	30	36	21	24	40	32	29	33	23	61
Schriftelijke uitingen	13	38	21	11	14	21	25	25	52	45	196
Maatschappelijk domein	22	27	16	20	18	26	50	40	26	24	19
Totaal meldingen	100	171	126	109	113	135	182	135	183	155	379

Incidenten die in meerdere domeinen kunnen worden geplaatst, worden slechts eenmaal gerubriceerd en slechts eenmaal geteld. Rubricering vindt dan plaats binnen het domein en de categorie waar het incident de voornaamste kenmerken van heeft.

5.1 'Real life'-incidenten

'Real Life'-incidenten zijn gevallen waarbij een directe confrontatie tussen dader en slachtoffer plaatsvindt. Onder dit domein vallen geweld, bedreigingen met geweld, scheldpartijen en telefonische bedreigingen. In **2023** zijn **69 incidenten** geteld in het samengesteld domein 'Real Life'-incidenten. In 2022 waren dit er 38.

5.1.1 Geweld

Onder 'geweld' zijn enkel incidenten geteld met gericht geweld tegen personen of instellingen, die lichamelijk letsel tot gevolg hadden of konden hebben. In **2023** werden **3 geweldsincidenten** geteld. In 2022 waren dat er ook 3.

24 maart

Een Joodse vrouw wordt aangevallen, omdat zij ervan wordt beschuldigd andere mensen in de tram te filmen. Tijdens de aanval wordt "dood aan de Joden" geschreeuwd, waarbij de Joodse vrouw omver wordt geduwd.

7 november

Tijdens een Pro-Palestijnse protestmars wordt een man fysiek aangevallen omdat men dacht dat hij een voorstander van Israël zou zijn. Hierbij kreeg hij rake klappen en werd uitgescholden met de woorden "rotjood".

16 november

Tijdens een wedstrijd van de Joodse sportvereniging Maccabi Nederland in Amstelveen wordt een van de spelers hard tegen zijn been geschopt. Nadat hij vraagt waarom hij wordt geschopt, is de reactie: "Jij bent Jood, daarom schop ik jou".

5.1.2 Bedreigingen

Onder 'bedreiging' worden uitingen of berichten verstaan die door hun inhoud en gerichtheid door de ontvanger redelijkerwijs als bedreiging kunnen worden opgevat. In **2023** zijn **4 incidenten van bedreiging** gemeld. In 2022 waren dat er ook 4.

15 oktober

Tijdens een show wordt een Joodse komiek bedreigd door een man op het podium. Nadat hij onthult Joods te zijn, wordt hij direct uitgescholden voor 'babymoordenaar'. Daarnaast komt de man heel dichtbij staan en wil met hem vechten. Uiteindelijk wordt de man weggetrokken. Het is duidelijk dat hij, louter vanwege zijn Joodse achtergrond, verantwoordelijk wordt gehouden voor het politieke beleid in Israël.

26 oktober

Op 26 oktober benaderen mensen in een café in Groningen een bezoeker die zij ervan op de hoogte zijn dat zij van Joodse afkomst is. Ze komen heel dicht bij de cafébezoeker staan en zeggen dat 'Hitler zijn werk niet goed heeft gedaan'.

31 oktober

Een Joodse organisatie wordt herhaaldelijk gebeld en er wordt gezegd: "kankerjood, ik ga je moeder neuken, ik ga je opzoeken".

8 december

Een Joodse organisatie wordt gebeld. Er wordt onder andere gezegd: "Jullie zijn slechte Joden, geen echte Joden, ik ga jullie de mond snoeren, heil Hitler".

5.1.3 Schelden

Onder 'schelden' wordt mondeling schelden verstaan gedaan door onbekenden in directe confrontaties. Vaak gebeurt dit op straat of vanuit een auto, waarmee de schelders weg kunnen komen zonder herkend te worden. Schelden door burens, buurtbewoners, collega's of op school valt onder het domein 'Incidenten in de directe omgeving'. In 2023 werden 46 scheldincidenten geteld. Dat is bijna een verdubbeling ten aanzien van 2022, toen er 28 werden geteld.

16 januari

Een Joodse man meldt dat hij werd uitgescholden door een groep jongeren met de woorden: "Yahud, yahud⁸" en "Free Palestine".

19 januari

Een Joodse man (de melder) meldt dat zijn zoon onderweg naar school door twee jongens is uitgescholden. Ze riepen beledigingen zoals "kankerjood" naar hem.

18 februari

Melder liep samen met een rabbijn naar de synagoge toen ze herhaaldelijk werden nageroepen door een groep jongeren. De jongeren scholden met termen zoals "Jood" en "kankerjood".

19 maart

Een aantal Joodse jongeren, die een Davidster dragen, worden door een taxichauffeur in Amsterdam uitgescholden met beledigende termen zoals "kankerjood" en "poepjood".

22 maart

In een plaatselijk cafetaria in Barneveld wordt de Joodse eigenaar door een klant uitgescholden met beledigende woorden zoals "kutjood" en "zionistische kankerjood".

⁸ Yahud is het Arabische woord voor "Jood".

4 mei

Een groepje van 6-8 jonge jongens belt in Amstelveen tijdens de 2 minuten stilte van 20.00 uur aan bij een huis met een mezoëza. Bij het openen van de deur vraagt het Joodse echtpaar dat daar woont waarom er werd aangebeld. De groep reageert hierop met: "Wat moet je nou, kankerjood?".

5 mei

Bij de synagoge in Amstelveen wordt een Joodse man uitgescholden door een voorbijganger uit een onbekende auto, waarbij de dader "kankerjoden" roept, voordat hij wegrijdt.

6 mei

In Den Haag scheldt een fietser een Joodse man met een keppeltje uit. Nadat de man had gezien dat het slachtoffer Joods was, stopte hij en begon hij met zijn telefoon te filmen, terwijl hij "kankerjood" riep.

16 mei

Op Amsterdam Centraal wordt een Joodse vrouw lastiggevalen door een onbekende man terwijl ze haar fiets aan het parkeren is. De man spuugt naar haar en roept "Jewish fuck". Als de vrouw verder loopt, roept hij: "You heard me, Jewish fuck".

27 mei

Een melder meldt dat er op een boot in Giethoorn mensen langs kwamen die " Hamas, Hamas, Joden aan het gas" aan het zingen waren.

30 mei

Een Joodse man in Huizen wordt door een groepje jongeren uitgescholden met discriminerende taal en wordt verteld dat hij moet vertrekken. Hij wordt onder andere beledigd met het Marokkaanse scheldwoord voor homo, "zemmer". De man is duidelijk herkenbaar als Joods, onder andere door het dragen van een keppel.

17 juni

In Eindhoven wordt een rabbijn nageroepen met "Joden, Joden" en "Fuck Israel". De uitlatingen zijn gedaan vanuit het supportershome van PSV.

28 juni

Tijdens een avondlijke wandeling wordt een Joodse man met een keppel meerdere malen uitgescholden met "Joden aan het gas" en "Free Palestine".

10 juli

Op de Saskia van Uylenburglaan in Amstelveen leert een Joodse man, met een keppeltje op, zijn dochtertje fietsen. Een Uber Eats-koerier fietst langs en schreeuwt: "Vuile kankerjood".

12 juli

In Lelystad wordt een man uitgescholden voor: "Vuile kutjood".

28 juli

Terwijl een keppeldragende Joodse man met zijn dochttertje een ijssalon in Zeist verlaat, rijdt een witte auto voorbij. Vanuit de auto wordt er geschreeuwd: "Kankerjood".

22 september

Een Joodse jongen loopt in Amsterdam over straat en draagt een ketting met een Davidster. Als hij langs een groepje jongeren loopt, wordt hij uitgescholden voor "kankerjood".

24 september

Een man wordt in Den Haag scheldend op straat gezien. Hij schreeuwde dat de schuld ligt bij alle 'kankerjoden' en dat 'ze moeten worden uitgeroeid'.

11 oktober

Terwijl een jongen op de fiets in Amsterdam in het Hebreeuws met zijn familie spreekt, schreeuwt een voorbijganger 'vuile Jood' naar hem.

12 oktober

Een Joodse vrouw meldt het volgende: ze was vergeten haar ketting met Davidster af te doen en werd door tieners bij een zijuitgang van Hoog Catharijne in Utrecht uitgescholden voor "kankerJood" en "kankerhoer".

18 oktober

Een man die een Israelische vlag buiten had gehangen, wordt bekogeld met bessen. Als de daders wegfietsen, roepen ze: "Kankerjood".

19 oktober

Tijdens het fietsen wordt een man nageroepen: "Kijk, daar heb je die vuile kankerjood. Vuile kankerjid".

26 oktober

In een bibliotheek in Winschoten staat een man plotseling op van zijn stoel en begint te roepen: "Joden zijn varkens".

27 oktober

Een Joodse student wordt door een medestudent verteld dat 'kankerzionisten altijd liegen'. Dezelfde student schrijft in zijn schrift "6 miljoen", een verwijzing naar het aantal vermoorde Joden tijdens de Holocaust.

27 oktober

Een Joodse organisatie⁹ wordt gebeld. De man aan de andere kant van de lijn begint te zingen: ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas'. Nadat meneer stopt met zingen scheldt hij de medewerker uit voor 'kankerhoer'.

27 oktober

Tijdens een bezoek aan zijn schilderclub krijgt een Joodse man van een ander lid te horen dat 'haakneuzen' niet welkom zijn. Vervolgens wordt tegen de man gezegd: 'Rausch damit.'

27 oktober

Tijdens een wandeling van een Joodse familie, waarbij onderling Hebreeuws wordt gesproken, wordt vanuit een groep jongeren naar hen geroepen: "Kankerjood, Hamas gaat jullie pakken."

27 oktober

Een groep Joodse vrouwen wordt op het Leidseplein uitgescholden voor "Kankerjoden... Ga dood, je bent een hoop stront, vergeet dat niet".

30 oktober

Op het station in Utrecht wordt een meisje nageroepen met de woorden: "kutjood". Daarnaast worden Hitlergroeten gebracht.

30 oktober

Een 13-jarige Joodse jongen fietst door zijn woonplaats. Wanneer hij een andere jongen passeert wordt naar hem geroepen: "Kankerjood" en "Free Palestine".

1 november

Een man steekt over zonder goed op te letten. Een auto passeert en de rijder schreeuwt: "Kankerjoden!"

3 november

Een Joodse vrouw staat op het station en hoort twee vrouwen met elkaar praten over hoe slecht Joden zijn. De Joodse vrouw zegt dat ze Joods is en legt uit dat Joden en Israël niet hetzelfde zijn. Ondanks haar opmerking gaan de twee vrouwen door met hun gesprek en beweren ze dat Joden kindermoordenaars zijn, bloed aan hun handen hebben en baby's vermoorden.

4 november

Een Joodse familie wordt tijdens een diploma-uitreiking aan de Universiteit van Amsterdam uitgescholden voor "fucking Jews".

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmedium te klikken het bijbehorende artikel lezen [Telegraaf](#), [Jonet](#), [Het Parool](#), [AD](#), [AT5](#)

6 november

Een Joodse man wordt herhaaldelijk door een familielid aangeduid als "kankerjood".

---

⁹ Onder Joodse organisaties verstaan we alle Nederlandse-Joodse verenigingen, gemeenschappen, instituten en stichtingen.

6 november

Na de hockeytraining van haar 11-jarige dochter ontstaat irritatie tussen enkele jongens en meisjes uit de 'Onder 12'-groep, die op hetzelfde moment trainen. Tijdens het opstoken worden er wat onaardige opmerkingen gemaakt, waarna haar dochter wordt uitgescholden voor 'Vuile Jood'.

10 november

Een Joodse man met een keppeltje op loopt van zijn hostel naar het Rijksmuseum in Amsterdam. Onderweg hoort hij iemand zeggen: "Ik hoop dat ze jullie allemaal neerschieten." Vervolgens hoort hij iemand anders zeggen: "Yahud, Free Palestine."

14 november

Een Joodse organisatie ontvangt een melding dat er in de metro in Rotterdam een man schreeuwt "Free Palestine". Daarna begint hij op de ramen te slaan en schreeuwt hij "kankerjoden".

15 november

Een jongen van 18 jaar en een vriendin worden op straat door 4 mannen uitgescholden voor "KankerJoden".

16 november

Een Joodse man doet boodschappen bij Dirk van den Broek. In de winkel wordt hij door twee jongens van ongeveer 10-12 jaar oud uitgescholden met de woorden: "Fuck de Joden".

22 november

Een Joodse man loopt met een keppel op door een winkelcentrum in Utrecht. Bij het binnengaan van een winkel wordt hij uitgescholden voor "kankerjood".

23 november

Een krantenbezorger in Amsterdam bezorgt de krant bij een Joods gezin. Op de videodeurbel is te zien dat de bezorger spuugt op de voordeur en roept: "De ballen, kankerjoden".

26 november

Op het Centraal Station in Amsterdam wordt een Joodse man met keppeltje uitgescholden voor kankerJood en bespuugd.

27 november

Een Joodse vrouw in Amsterdam Osdorp meldt dat haar mezoeza¹⁰ tweemaal van haar deur is gestolen. Daarnaast vertellen buurtgenoten haar dat Hitler de Joodse vrouw is vergeten te vergassen.

18 december

In Amsterdam wordt een Joodse man met een keppel op uitgescholden met de woorden: "Wat een neus. Wat een Jood. Wat een kankerjood".

¹⁰ Mezoeza is een Hebreeuws woord en betekent deurpost. Een mezoeza is een kokertje waarin een stuk perkament zit, waarop met de hand twee delen uit de Thora zijn geschreven en die aan de deurpost van Joodse huizen wordt bevestigd.

20 december

Een Joodse vrouw in Monnickendam wordt op straat uitgescholden voor: “Je kankerjodenbek, kankerjood”, en ‘ik vermoord je hele kankerjodenfamilie.’”

24 december

Voor een coffeeshop in Amsterdam wordt een Joodse vrouw door een groepje jongeren uitgescholden voor "kutjodin".

5.1.4 Telefoon

Scheldpartijen over de telefoon, per sms en in WhatsApp vormen een aparte categorie. De dader is in deze categorie veelal een bekende van het slachtoffer omdat hij of zij beschikt over het telefoonnummer van degene tegen wie de uitingen zijn gericht. In **2023** kwamen hier **16 meldingen** over binnen, in 2022 waren dat er 3.

25 maart

Een Joodse man wordt aan de telefoon door zijn zwager verteld dat hij: ...“not very trustful’ is, ‘but that’s because you are a Jew, I guess’.

4 juli

CIDI wordt gebeld door een vrouw die de Joden in Nederland de inval in Jenin (op de Westelijke Jordaanoever) verwijt. Daarnaast zegt ze dat alle Joden beter zouden moeten weten in verband met de Holocaust. Het is duidelijk dat ze Joden als collectief verantwoordelijk houdt voor de daden van de staat Israël.

1 augustus

Een man, die op internet gemakkelijk te vinden is als bestuurder van verschillende Joodse organisaties, ontvangt een telefoontje waarin hij wordt uitgescholden met termen als 'klootzak', 'kankerjood' en 'je moeder is een kankerhoer'.

12 september

Een Joodse organisatie ontvangt een telefoontje waarin wordt gezegd: “Toen ik klein was ben ik verkracht door een Joodse jongen, die verbonden is aan Rothschild, nou is mijn vraag: wat vinden jullie hiervan? Dat zo een rijke Jood als een familie Rothschild Italiaanse kinderen steelt, Romeinse kinderen, en dit neukt. Is dat goddelijk? Is dat wat Hashem [een benaming die in het Jodendom wordt gebruikt om naar God te verwijzen, red.] wil van jullie? Kinderen stelen van Romeinen, om die kapot te maken omdat we heel Jeruzalem in de fik hebben gezet? In opdracht van jullie God? Omdat jullie ontrouw waren aan die God van jullie? Smerige ontrouwe honden, smerige leugenachtige ratten. Als jullie niet trouw zijn aan God, dan krijgen jullie nog iets veel ergers dan Hitler. Mijn belofte”.

27 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een Whatsapp-bericht. In het bericht staat: ‘Genocidaal volkje zijn jullie hè? Hitler heeft jullie op voortreffelijke wijze geïnspireerd. Weet je wat de toekomst van jullie fascistische ideologie is? Die is er niet’.

28 oktober

Een Joodse organisatie wordt herhaaldelijk anoniem gebeld met onder andere de volgende teksten: "Jullie rotjoden, rotjood, vuile zionist, die haat-Talmoed moet worden verbrand, jullie synagoge moeten ze steen voor steen afbreken, jullie vermoorden baby's".

30 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een telefoontje waarin wordt gevraagd of ze "met de Joden spreken". Nadat bevestigend is geantwoord, begint de beller te schreeuwen met uitspraken als 'jullie kutvolk' en 'klootzak'.

1 november

Een Joodse organisatie wordt gebeld en aan de andere kant van de lijn wordt gezegd: "Kankerjoden, jullie kankermoeders, kankermoordenaars, kanker, kanker".

2 november

Een Joodse organisatie wordt gebeld en aan de andere kant van de lijn wordt gezegd: "Holocaust industrie, Holocaust industrie, Holocaust industrie".

2 november

Een Joods meisje krijgt een Whatsapp-bericht waarin staat dat 'Joden worden gestraft door God' en 'in de bijbel staat dat Joden verdoemd zijn'.

8 november

In een privébericht op TikTok krijgt een Joods meisje verschillende foto's doorgestuurd van Adolf Hitler vanaf een anoniem account.

12 november

Een Joodse man wordt op zijn privénummer gebeld en aan de andere kant van de lijn wordt gezegd: "Ze zijn jullie vergeten te vergassen".

20 november

Melder krijgt een telefoontje waarin wordt gezegd dat “Hitler een aartsengel was die was gestuurd om te zorgen dat de Joden niet verder zouden gaan met hun plannen om iedereen in de wereld behalve de Joden te vermoorden en hen te ‘nederig maken’, en de hele reden voor de Holocaust is eigenlijk niet wat wij weten en denken dat het is”.

12 december

Een medewerker van een Joodse organisatie wordt aan de telefoon verteld: 'Volgens mij zijn ze je in Duitsland vergeten!'

24 december

In een anonieme WhatsApp-groep wordt een Joodse jongen toegevoegd, waarna er berichten worden gestuurd zoals: "Val dood, kankerjood."

24 december

Een Joodse man ontvangt een telefoontje waarin wordt gezegd: 'Volgens mij zijn ze je in Duitsland vergeten!' waarna de hoorn werd neergelegd.

5.2 Vandalisme

Onder ‘vandalisme’ registreert CIDI vernielingen en bekladdingen van Joodse doelen, maar ook bekladdingen die beledigend zijn ten aanzien van Joden op plekken in de openbare ruimte. Het gaat om fysieke maar niet-vernietigende aanvallen op gebouwen, monumenten en begraafplaatsen met een Joods karakter. In **2023** kwamen vernielingen van specifiek Joodse doelen **4 keer** voor tegenover 5 keer in 2022. In **2023** zijn er **9 bekladdingen** van Joodse doelen geregistreerd, terwijl het er in 2022 3 waren. Het totale aantal aan vernielingen en bekladdingen was **34** in **2023**. In 2022 waren dit er 25.

5.2.1 Vernieling van Joodse doelen

7 oktober

Op de dag dat de oorlog in Israël uitbreekt, wordt in Rhenen de tuinpoort waarop een mezoeza hangt kapot getrapt, waarna de mezoeza wordt weggeschopt.

16 oktober

CIDI ontvangt een melding dat de mezoeza aan het huis van een man in Gorinchem met geweld van zijn voordeur is gesloopt.

17 oktober

Een familie in Gouda, die een Joodse kandelaar in het raamkozijn heeft staan, krijgt op die specifieke plek een steen door de ruit gegooid

26 oktober

Een Joods gezin, dat een mezoeza aan de voordeur heeft hangen, krijgt een steen door het raam.

5.2.2 Bekladdingen van Joodse doelen

29 januari

Een vrouw ontdekt een hakenkruis op het raampje van haar voordeur. Zij is de enige Joodse vrouw in het gebouw en alleen bij haar is een hakenkruis aangebracht.

24 mei

Bij een Joodse familie in Den Haag, waarbij de Joodse achternaam duidelijk op de voorgevel staat, is een hakenkruis met watervaste stift aangebracht op de deur.

3 juli

Bij een Joodse familie zijn de woorden 'fuck you' en een hakenkruis op het huis achtergelaten. De familie heeft een mezoeza aan de deurpost hangen.

22 augustus

Op de Joodse begraafplaats van 's-Heerenberg is op het informatiebordje een rune¹¹ gekrast.

¹¹ Neonazi's bekladden muren vaak met hakenkruizen in rune-tekens red.

18 oktober

Bij een Joodse man in Utrecht, die een mezoeza aan zijn deur heeft hangen, wordt een hakenkruis op de deur geklad.

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmidium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [AD](#)

28 oktober

Bij een Joodse vrouw in Papendrecht is in de nacht een hakenkruis op haar brievenbusdeurtje gekerfd, terwijl bij anderen in de buurt geen hakenkruis is aangetroffen.

6 september

Een bedrijfskloik van een bekend en zichtbaar Joods bedrijf is beklad met een hakenkruis. Verder is in de omgeving geen graffiti te zien.

4 november

Naast een synagoge in Amsterdam is de tekst 'Gaza is Holocaust' met graffiti geschreven. De bekladding bij het Joodse gebedshuis toont aan dat Joden collectief verantwoordelijk worden gehouden voor de daden van de staat Israel.

16 november

In Alphen aan den Rijn wordt het huis van een Joods gezin beklad met de tekst: "Hier wonen Joden".

5.2.3 Overige vernielingen en bekladdingen

29 januari

Meldster komt een antisemitische leus tegen op de Daalwijkdreef in Amsterdam. De leus is aangebracht met graffiti en luidt: "75% SLAVE SHIPS > JEWISH OWNED". Deze bewering dat Joden grotendeels verantwoordelijk zouden zijn voor het Nederlandse slavernijverleden is een complottheorie die steeds vaker wordt verspreid door extremistische groepen.

6 februari

In Amsterdam wordt op het Anne Frank Huis minutenlang een tekst geprojecteerd dat zij de uitvindster van de balpen is. Opnames hiervan zijn verschenen in een haatdragend filmpje jegens Joden op een besloten Amerikaans Telegramkanaal genaamd The Laser Nazi Bunker. Hierin worden verschillende antisemitische uitspraken gedaan, zoals 'Joden heersen over de wereld' en 'iedereen wil een Jodenvrije wereld'. De Anne Frank Stichting doet aangifte en staat hierover in contact met de gemeente Amsterdam, de Amsterdamse politie en het Openbaar Ministerie. In extreemrechtse kringen wordt beweerd dat het dagboek van Anne Frank een vervalsing is en dat het pas na de Tweede Wereldoorlog is geschreven, omdat het deels met een balpen - die destijds nog niet bestond - zou zijn geschreven. Deze 'balpentheorie' is echter al jaren geleden ontkracht.

Foto door NOS

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmedium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [NOS](#), [AT5](#), [Parool](#), [Jonet](#), [OM](#)

29 april

CIDI krijgt een melding dat op een elektriciteitshuisje in Vathorst (Amersfoort) staat getekend: "Davidster = hakenkruis".

Foto via AD

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmidium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [AD](#)

30 april

CIDI krijgt een melding dat er op een bankje in Eemnes geklad staat: ‘Dank zij de boer hadden de Joden te vreten, gratis. Moslims eten mee. Dank de kankerallah. Dank zij dooie paus (heil Hitler). Joden zijn veganist. Alleen zijn lul is vlees. Neuk je dood, Mohamed. Vleesnazi. Stop de boer en stikstof.’ En: ‘Orthodoxe Joden en moslims maken van de wereld een goudmijn. Onbetaalbaar kankerregels.’ Bij deze tekst is ook een hakenkruis aangebracht.

1 mei

In het natuurgebied Henschoten den Treek treft een fietser de symbolen aan van een Davidster met een hakenkruis.

2 mei

Op een halfpipe in Amersfoort Noord zijn hakenkruizen en daarnaast Jodensterren aangetroffen. Boven het hakenkruis staat ook het woord 'sterf'.

Foto via AD

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmidium te klikken het bijbehorende artikel lezen. [AD](#)

11 juni

In Terborg is een gedenkplaat voor de weggevoerde Joodse inwoners bekrast en vernield.

Foto via De Gelderlander

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmidium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [Omroep gld](#), [Telegraaf](#), [De Gelderlander](#)

4 juli

Langs het fietspad aan de Baak van Renesse in Amersfoort zijn hakenkruizen en Jodensterren aangebracht.

6 juli

Met een projector wordt er op de Van Brienoordbrug in Rotterdam de tekst 'Joden runden de slavernij, blanken schaften het af' geprojecteerd.

Foto via AD

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmedium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [AD](#), NRC, Telegraaf, Jonet, Hart van Nederland, Trouw

15 juli

Op de ramen van een snackbar in Hoorn zijn verschillende hakenkruizen en Davidsterren getekend.

Foto via NH Nieuws

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmedium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [NH Nieuws](#), [Noord-Hollands Dagblad](#)

21 juli

Bij het fietspad langs de Eem worden op een picknicktafel antisemitische leuzen met hakenkruis aangetroffen. De antisemitische leuzen luiden: 'Strontjoden, maak ze dood, heil Hitler'.

29 september

Een auto op de Melis Stokelaan in Den Haag is bekrast en in brand gestoken. Op de motorkap stond 'KK Jood' geschreven.

Foto via AD

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmedium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [AD](#), [Omroep West](#), [YouTube video](#),

19 oktober

In Delft heeft iemand 'KK Joden' op een muur geschreven. De familie die naast het bekladde pand woont is half-Israëlisch.

26 oktober

In een lift in Amstelveen staat met viltstift geschreven: "Fock Israel, kkr Israel, kkr Joden".

27 oktober

Tijdens een verbouwing in Amstelveen schrijven een paar werknemers op de muur naast het huis van een Joodse man een Davidster met daarin het woord 'Jood'. Het is duidelijk een imitatie van de Jodenster uit de Tweede Wereldoorlog.

27 oktober

Op een muurtje in Amstelveen staat met graffiti geschreven: 'Heil Hitler', 'Nazis safe me' en 'West coast kill mf Jews'.

5 november

Palen van een viaduct in Voorburg zijn beklad met teksten, waaronder: "Joden aan de gas" en "'Israel neuk ik wel". Daarnaast zijn er ook hakenkruizen met Jodensterren getekend.

Foto via Voorburgs Dagblad

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmidium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [Voorburgs Dagblad](#)

17 november

Op een houten bankje bij een bushokje aan de Wilhelminaweg in Maartensdijk is de tekst geklad 'Hamas, de joden aan het gas'.

27 november

In een trappenhuis in Amsterdam is met een merkstift de volgende tekst geschreven: 'Dood * Jode * Dood - Hamas - Flickers'.

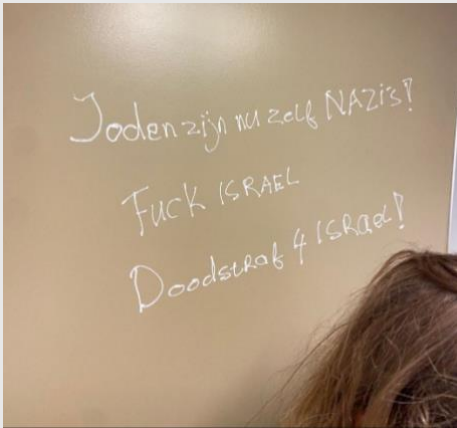
10 december

In Zeist is een bankje beklad met 'verboden voor Joden' en een hakenkruis.

15 december

In een trein naar Gouda staat: 'Joden zijn nu zelf nazi's, Fuck Israel, Doodstraf 4 Israel'.

5.3 Incidenten in de directe omgeving

Incidenten in de directe woon-, werk- of schoolomgeving zijn vaak onderdeel van een bredere sociale interactie. In **2023** zijn er **61 incidenten** geregistreerd. In 2022 waren dit er 23.

5.3.1 Buren, kennissen en familie

In **2023** werden **11 incidenten** geregistreerd in deze categorie. In 2022 waren dat er 10.

29 januari

Meldster is op een feestje, waar een kennis ook aanwezig is. Voordat meldster het feestje verlaat vraagt ze een aantal mensen deze kennis de groetjes te doen. Een vrouw die buiten het gesprek stond zegt opeens over deze kennis "Zij is een akelige Jood".

1 maart

Een man uit Leiden meldt dat zijn buurman gelooft dat de Holocaust een leugen is. Zo zegt hij, dat de gehele Holocaust in scene is gezet door de Joden, die de gehele media in handen hebben. Het motief voor het verspreiden van deze leugen was westerse rechtvaardigheid voor het oprichten van de staat Israel. Hij voegde hier nog een opmerking aan toe: "Think about it, they have been kicked out of every country".

10 april

CIDI ontvangt een melding van een Joodse man wiens buurman volledig door het lint ging en voortdurend naar hem schreeuwde: "Jood, Jood, vuile Jood ben jij."

20 april

CIDI ontvangt een telefonische melding van een Joodse vrouw, die bij een vriendin een schuld open had staan die ze op een bepaald moment even niet kon betalen. Hierop reageerde de vriendin van wie ze had geleend tegen haar: "Dat had ik al verwacht, want je bent Joods."

28 mei

Een Joodse vrouw zit aan tafel en in haar bijzijn wordt gezegd: "Klanten stelen van andere mensen, lekker Joods inderdaad. Joodser dan dat wordt het niet."

23 augustus

Een Israelische vrouw in Amsterdam heeft al anderhalf jaar ruzie met haar buurvrouw. Verschillende keren is de vrouw door haar buurvrouw uitgescholden voor "Jodenhoeren", "rotjoden" en "vieze Joden".

30 augustus

Een Joodse familie in Amstelveen krijgt te maken met burens die hen uitschelden voor "kankerjood" en "Yehudi". Daarnaast wordt vaak gezegd dat ze het jammer vinden dat Hitler zijn werk niet heeft afgemaakt.

18 oktober

Een Joodse organisatie heeft een melding ontvangen dat een Joodse man van zijn collega te horen kreeg dat hij het niet erg zou vinden als alle "Joden" zouden worden "opgeruimd".

28 oktober

Een man gaat in Leusden een discussie aan met twee mannen. In het gesprek wordt door de ene man gezegd: "De Joden zijn de elite en de elite is duivels... De elite, dat zijn allemaal Joden." En: "Joden vinden dat mensen van andere geloven beesten zijn".

24 november

Een Joodse organisatie ontvangt een melding waar instaat dat iemands buurvrouw ineens over de oorlog in Gaza begon. Ze is zo boos op de Joden dat melder vreesde dat ze ter plekke dood zou neervallen. Er was geen zinnig woord met haar te praten. Ze zei dat: "Joden geen mensen waren, maar varkens". En: "Hitler had gelijk".

26 november

In Amsterdam schreeuwt een buurjongetje naar een Joods jongetje bij het langslopen "heil Hitler".

5.3.2 School

De meeste incidenten in deze categorie vinden plaats in de context van pesterijen die over een langere periode plaatsvinden. Uit gesprekken met ouders en scholen blijkt dat scholen soms huiverig zijn om een racistisch of antisemitisch aspect aan te pakken, en incidenten afdoen als 'het niet lekker in zijn of haar vel zitten' van een leerling. CIDI adviseert ouders om discriminatie en uitsluiting altijd bij de schoolleiding ter sprake te brengen en doet dit soms ook zelf (enkel op verzoek van melders). De ontwikkeling over de laatste jaren van incidenten in deze categorie laat zien dat het gebruik van sociale media en de continue bereikbaarheid per mobiele telefoon het bereik van pesterijen en het effect ervan op de slachtoffers vergroot. In **2023** telde CIDI **40 incidenten op of rond scholen**. Een sterke stijging ten aanzien van 2022, toen er 8 werden geteld.

13 februari

Een moeder heeft gemeld dat haar Joodse kinderen op hun middelbare school te maken krijgen met antisemitisme. De kinderen zijn duidelijk herkenbaar als Joods omdat ze keppeltjes dragen. Op school worden ze regelmatig geconfronteerd met opmerkingen zoals "ga naar Auschwitz". Ook brengen medeleerlingen de Hitlergroet naar hen.

16 april

Een 14-jarige jongen, die een keppeltje draagt, wordt ernstig bedreigd op het schoolplein. Er wordt gescholden met "kankerjood" en "we maken je dood".

20 april

Een 8-jarig Joods jongetje wordt op school door medescholieren uitgescholden voor "kankerjood".

21 april

CIDI ontvangt een e-mail waarin staat dat een jongen van 12 wordt toegevoegd aan een groepschat van zijn klasgenoten. In de chat worden allerlei berichten gedeeld, waaronder: "geen Israel maar isnotreal", "kankerjood", en "ik ga die Joden verkrachten".

24 april

CIDI krijgt een melding dat op een internationale school bij de Joodse leerlingen hakenkruizen en "Free Palestine" op tafels zijn geschreven.

1 mei

CIDI ontvangt een e-mail waarin wordt gemeld dat op een school in Zwolle tegen een Joodse lerares is gezegd: "Jij als Jood wil alleen maar de baas zijn van de school". Daarnaast werd er tegen haar geroepen: "Joden moeten dood" en "de Holocaust heeft niet bestaan".

4 mei

Een Joodse scholier wordt op een middelbare school begroet door klasgenoten met de Hitlergroet.

4 mei

Een Joodse scholier wordt benaderd door een andere leerling die beweert dat hij "net als Hitler wil zijn" en dat hij "hetzelfde met Joden wil doen" als hij later groot is.

8 mei

Op 8 mei wordt in de klassengroepschat op WhatsApp aan een jongen gevraagd of hij Joods is. Hij reageert niet, waarop er wordt geschreven: "Hé, reageer, Jood". Een andere leerling vraagt vervolgens of het belangrijk is of de jongen Joods is. Een van de vier jongens antwoordt daarop: "Ja, mijn achterachteroom is Hitler".

28 juni

Een meisje op school wordt gevraagd of ze Joods is. Dat bevestigt ze. De jongen maakt vervolgens een Hitlergroet.

8 augustus

Een Joods meisje krijgt berichten van een klasgenoot waarin ze wordt bedreigd met 'stomme Jood, je hoeft je geen zorgen te maken over die Arabieren want als ik jou vind, dan zou je hopen dat Hitler leefde, en als ik je tegenkom mag je gaan douchen weer'.

6 september

Een 15-jarig Joods meisje in Rotterdam wordt door zes oud-klasgenoten in een app uitgescholden voor "kankerjood", 'je neus is te lang' en 'heil Hitler'.

9 oktober

Een Joodse leerling in groep 6 krijgt van een medeleerling te horen dat die "heel erg blij is met wat er met Joden gebeurt". In hetzelfde gesprek zegt de medeleerling ook dat hij bij hem graag "een mes in de mond zou willen steken".

11 oktober

Een Joods meisje uit groep 8 en wordt door klasgenoten meermaals uitgemaakt voor "vieze Jood".

12 oktober

Een 13-jarige jongen wordt gebeld door een onbekend nummer. Bij het opnemen wordt hem verteld: "Jij bent toch die Israelische jongen, kankerjood, free Palestine".

14 oktober

Tijdens het brugklaskamp in Heino wordt een 12-jarig meisje door een schoolgenoot uitgemaakt voor "kankerjood". Ook wordt door deze jongen geroepen: "Ga terug naar je Jodenkamp".

16 oktober

Een Joodse leerling wordt door een klasgenoot nageroepen: "We moeten de Joden verslaan voor het Derde Rijk".

16 oktober

Een Joodse leerling wordt op een Amsterdamse school nageroepen met de woorden: 'Jood, Jood, vieze Jood'.

19 oktober

Een Joodse jongen wordt op school bedreigd met een mes en met een fles op zijn hoofd geslagen, waarbij de dader hem uitscheldt voor "kankerjood".

19 oktober

In de WhatsApp-groep van school wordt een Joodse scholier getagd met de woorden: 'Revive Hitler'.

19 oktober

Een Joods-Israelisch meisje wordt in Amsterdam door een medestudent verteld dat ze graag ziet dat "Joden worden doodgemaakt en worden onthoofd".

19 oktober

Op school hoort een Israelisch meisje twee klasgenoten spreken. Zij zeggen: "Als er een kankerjood op deze school zit, dan ga ik hem doodschieten, dat soort wil ik hier niet op school. Ik ga mensen 6 euro aanbieden om joden naar me te brengen zodat ik ze neer kan schieten".

21 oktober

Tijdens een discussie op een school in Maastricht wordt iemand voor "kindermoordenaar, genocideverheerlijker" uitgemaakt. Daarnaast wordt gezegd dat de "Holocaust dit jaar eindelijk afgemaakt zal worden door een wereldwijde jihad tegen de Joden".

23 oktober

Een Joodse leerling wordt door klasgenoten uitgescholden op Whatsapp met teksten als 'kutjood' en 'kankerjood'. Daarnaast wordt hij ook bedreigd en worden onderling teksten gedeeld als: 'we gaan hem onder water houden, aan zijn handen vasthouden, lekker soppen en zelfs een brug afgooien'.

23 oktober

Een meisje met een Nederlandse moeder en een Israelische vader wordt op school gepest door een groep kinderen. Ze wordt in de gang uitgescholden voor "kutjood" en "moordenaar".

1 november

Een Joods meisje wordt op een basisschool herhaaldelijk begroet met de Hitlergroet en de woorden "Free Palestine".

1 november

Een 11-jarige Joodse jongen wordt herhaaldelijk het doelwit van antisemitische beledigingen van klasgenoten. Hij wordt meermaals uitgescholden als "idi-Jood". Daarnaast wordt hem regelmatig verteld dat Hitler geweldig is en goed werk heeft gedaan.

3 november

Een Joods klasgenootje wordt op Snapchat door twee klasgenoten uitgescholden voor "de Joodse neus".

6 november

Een Joodse jongen wordt op school omsingeld, bespuugd en begroet door medeleerlingen met Hitlergroeten.

6 november

Vijf scholieren laten een Joodse klasgenoot een foto zien waarop zij gezamenlijk de Hitlergroet brengen. Daarbij maken zij de opmerking: "We hebben **naam van de Joodse jongen** zijn geschiedenis gevonden".

16 november

Een Joods meisje van 10 jaar wordt toegeschreeuwd door twee jongens (klasgenoten): "Alle Joden moeten dood".

17 november

Een meisje van 12 jaar loopt in een tussenuur in de fietsenstalling van haar middelbare school in Amsterdam. Daar staat ook een groepje oudere jongens. De jongens roepen tegen elkaar: "Free Palestine, weg met alle kankerjoden".

28 november

Op de Universiteit van Amsterdam wordt een Joodse student herhaaldelijk uitgescholden voor "terrorist". Omdat hij Joods is, wordt hij verantwoordelijk gehouden voor de daden van de staat Israel.

4 december

Een 13-jarige Joodse jongen wordt aangevallen op de parkeerplaats van zijn school. Hij wordt uitgescholden voor kankerjood. Bovendien wordt hij geduwd, geslagen en geschopt.

5 december

Een Joodse jongen van 12 jaar wordt met een mes aangevallen door een klasgenoot. Hierbij wordt hij uitgescholden voor rotjood.

6 december

Het bureau van een Joodse scholier is volgeklad met hakenkruizen.

12 december

Een Joods jongetje krijgt op school te maken met Hitlergroeten en hakenkruizen die op zijn tafel worden getekend.

14 december

Een Joodse jongen wordt meerdere keren door klasgenoten uitgescholden voor "Jewish asshole".

15 december

Op een school in Bergen op Zoom vindt een student een sleutelhanger met daarop hakenkruizen en Davidsterren.

21 december

Een Joods meisje wordt op school aan een Snapchat groep toegevoegd, genaamd 'Ji Ja Joodje. In het gesprek wordt tegen haar gezegd: "Anne KKR Frank, ga douchen".

5.3.3 Werk

Incidenten worden in deze categorie gerekend als ze volledig plaatsvinden binnen de werksfeer, of als een antisemitische uiting gericht is op iemand tijdens het uitoefenen van zijn of haar beroep. In **2023** registreerde CIDI **10 incidenten in de werksfeer**. In 2022 waren dit er 5.

14 maart

Meldster werkt in een kliniek in Amsterdam. Zij draagt twee gouden kettinkjes. De laborante van de kliniek merkt op: "Ik zie dat u Joods bent", waarop de meldster dit bevestigt. De laborante vervolgde met: "Ja, dat dacht ik al, met al dat goud. Ik voel dat meestal wel goed aan." Het vooroordeel dat Joden rijk zijn en veel goud bezitten is een oud antisemitisch stereotype.

20 april

Een Joodse vrouw meldt telefonisch bij CIDI het volgende voorval. Ze was voor werk bij een edelsteenkundige. De 'expert' verklaarde dat hij nooit zaken zou doen met Joden, omdat het volgens hem 'alleen maar om geld draait bij die mensen'. Naast haar voegde een andere vrouw daaraan toe: "En ze zijn ook nog eens vrouwonvriendelijk."

23 april

Een Joodse man wordt op zijn werk herhaaldelijk geconfronteerd met antisemitische opmerkingen en grappen. Zo wordt hij begroet met een Hitlergroet en/of wordt er een Hitler-snor gesimuleerd. Daarnaast worden er opmerkingen gemaakt als: 'Geef geen geld aan hem, want Joden proberen altijd rijk te worden over andermans rug'. Het College voor de Rechten van de Mens heeft inmiddels uitspraak gedaan en dit als antisemitisme bestempeld.

7 juni

Een Israelische taxichauffeur in Arnhem wordt door klanten uitgescholden voor "fucking Jood" en "fucking Israëliër". Hij had de klanten verteld dat hij Joods was en oorspronkelijk uit Israel kwam.

25 juli

In een kledingzaak in Amsterdam wordt een verkoopster, die een ketting met Davidster draagt, geconfronteerd met een klant die herhaaldelijk de Hitlergroet maakt. De verkoopster vraagt de man vriendelijk om hiermee te stoppen. Vervolgens scheldt de klant haar uit voor "vuile kankerjood".

22 augustus

Een Joodse man wordt herhaaldelijk door een collega verteld dat de Joodse gemeenschap gebruikmaakt van hun "Joodse lobby" en dat ze daarom zoveel voor elkaar krijgen, zoals de beveiliging van hun instellingen. Het generaliserende complotidee van het bestaan van een invloedrijke 'Joodse lobby', het idee dat Joden te veel macht hebben en achter de schermen vanalles manipuleren, is een oud antisemitisch vooroordeel dat nog steeds rondwaart.

21 september

Een man wordt op het werk door een collega uitgescholden en als Jood bestempeld, met de opmerking dat hij daardoor minderwaardig zou zijn.

17 oktober

De leidinggevende van een Joodse man vertelde hem dat "Joden rijk zijn, diamanten hebben en dat deze in de tunnels liggen. De Joden blazen nu mensen en tunnels op om al het geld en de diamanten te bemachtigen en te beschermen". Daarnaast blijft ze beweren dat "Joden liegen en slecht zijn".

19 november

Een man meldt dat zijn zoon in een lunchrestaurant in het centrum van Rotterdam werkt. Op een dag is er een pro-Palestina demonstratie. Een vrouw vraagt aan hem aan welke zijde hij staat, terwijl hij koffie staat te maken. Hij zegt tactisch iets over Ajax en Feyenoord, waarop zij zegt dat hij "donders goed weet wat zij bedoelt". Hij antwoordt dat hij aan het werk is en niet over alle conflicten in de wereld wil praten. Waarop zij hem toebijt: "Oh, dan zul je wel een kankerjood zijn".

12 december

Een Joodse jongen, die een keppeltje draagt en werkt voor een fastfoodbedrijf, wordt regelmatig uitgescholden voor "rotjood".

5.4 Schriftelijke uitingen

Incidenten in deze categorie betreffen meldingen van e-mail berichten, persoonlijke berichten via Facebook Messenger (PM's), direct messages via Twitter, brieven, stickers en flyers met een antisemitische boodschap. CIDI telde **196 incidenten van schriftelijke uitingen** in 2023. Dat aantal is meer dan verviervoudigd ten opzichte van 2022, toen er 45 werden geteld.

5.4.1 Brieven, stickers en flyers

In 2023 heeft CIDI **31 papieren incidenten**. In 2022 werden er 10 geteld.

19 februari

In Gouda is een sticker geplakt waarop zowel Israël als het Jodendom als het 'echte kwaad' worden bestempeld.

12 maart

Bij CIDI wordt gemeld dat aan een boom in Deventer een antisemitisch pamflet hangt met de tekst *Europa: The Last Battle*. Dit is de titel van een antisemitische, revisionistische documentairefilm uit 2017, waarin wordt beweerd dat Joden opzettelijk beide wereldoorlogen hebben veroorzaakt als onderdeel van een complot om de staat Israël te stichten. Hitler zou alleen maar hebben geprobeerd Duitsland te redden van de Joden. De film is populair bij blanke supremacisten en antisemieten, die er vaak gebruik van maken om zo nieuwe mensen te werven voor hun haatdragende ideologie.

11 april

In Vught hangt een poster waarop staat dat Joden de 'enige' schuldigen zijn van de slavenhandel. Daarnaast staat op de poster dat er een strijd bestaat tussen 'de Joden en de Gojim' [niet-Joden].

15 april

In Brakel (Gelderland) zijn pamfletten op brievenbussen geplakt waarin Joden de schuld krijgen van het slavernijverleden en de recente oorlog in Oekraïne.

1 mei

Op een fietspad in Amersfoort is een sticker geplakt waarop staat dat Joden de schuld hebben van het slavernijverleden.

4 mei

In Den Bosch wordt een poster verspreid waarop Joden ervan worden beschuldigd achter de slavernij te zitten.

19 mei

In het dorpje Renkum is een antisemitische sticker gevonden op een paal. Hierop worden Joden op zeer stereotype wijze afgebeeld, met een haakneus en wrijvend in de handen. Daarnaast worden Joden op de sticker ervan beschuldigd de drijvende kracht te zijn achter verschillende fenomenen, zoals het feminisme, kindermisbruik/handel en Afrikaanse slavenhandel.

8 juni

In Demen en Ravenstein zijn posters op lantaarnpalen geplakt waarin Joden worden beschuldigd van zowel slavernij als massa-immigratie.

9 juni

In Vriezenveen worden posters van de documentairefilm *Europa: The Last Battle* op verkeersborden geplakt.

10 juni

Een vrouw in Alkmaar krijgt een folder in de brievenbus waarop staat: 'En hoe zit het dan met de Joden die vanwege de Holocaust vinden dat er een gerechtvaardigde wraak op het Europese volk mag worden genomen...?'.

20 juni

Op een elektriciteitsgebouw op een parkeerplaats in Buren is een antisemitische flyer geplakt. Daarop is te lezen: "Keep all your Jewish blessings, you filthy kikes" met daarop een stereotype afbeelding van een Joodse man.

29 juni

CIDI heeft een melding ontvangen uit Alkmaar. Daar doet een pamflet de ronde waarin wordt beweerd dat criminele Joden de Holocaust van binnenuit hebben georganiseerd en nu wraak nemen op het Europese volk. Ook staat in het pamflet dat 'Joden geld verdienen aan de handel in dieren, door die verschrikkelijk af te slachten en vervolgens te verkopen'.

7 september

In Veenendaal is een poster geplakt waarop staat dat alle aspecten van het coronavirus Joods zijn.

18 september

Op een andere locatie in Veenendaal zijn opnieuw posters geplakt waarop wordt beweerd dat alle aspecten van het coronavirus van Joodse oorsprong zijn.

9 oktober

Een man ontvangt een pamflet in zijn brievenbus waarin staat: 'Israel medeschuldig aan de aanslag op het festival. Shin Bet stuurt Hamas aan zonder dat ze het weten. De nazi's waren erg, sociopaten hebben het voor het zeggen in Israel'. Naast de aanwezigheid van complottheorieën worden ook vergelijkingen gemaakt tussen het hedendaagse Israelische beleid en dat van de nazi's.

29 oktober

Op een metrostation in Den Haag hangt een sticker van de voetballer Steven Berghuis met de tekst 'Joden hebben kanker'. Daarnaast is een Jodenster getekend.

3 november

In Amsterdam zijn onder een viaduct verschillende posters geplakt. Daarbij zit ook een poster, waarin een Davidster en een hakenkruis in elkaar vallen met de tekst 'The irony of becoming what you once hated'.

4 november

In Haarlem zijn stickers geplakt met de teksten 'Hamas, Hamas, Joden/ zionisten aan het gas'.

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmedium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [Jonet](#)

5 november

In Boxtel is een poster geplakt waar opstaat: 'Every single aspect of the slave trade was Jewish'.

12 november

Een familie in Arnhem krijgt een vodge papier in de bus met o.a. volgende teksten: 'Dieven, ga dood', 'Jammer dat Hitler dood is, respect voor deze man'.

17 november

Een Joodse organisatie krijgt een poederbrief met de tekst: 'Vroeger had ik nog sympathie voor de Joden, maar nu mogen ze van de wereld verdwijnen'.

19 november

Een Joodse organisatie ontvangt een brief waarin o.a. staat: 'Koekje van eigen deeg', 'als ik een discriminerende orthodoxe Jood tegenkom scheld ik die gelovige hufter eerst verrot, knip ik zijn vlechten af en steek die schaar diep in zijn beide ogen'. Ook zijn er tekens en symbolen zoals de Davidster naast een hakenkruis. En teksten als: 'Once a Jew, always a Jew'.

22 november

Een Joodse organisatie ontvangt post waarin staat: 'Alle zionisten stinken, alle Joden moeten vergast [sic] worden, sieg heil'. Daarnaast staat er: 'Joden verkrachten blanke vrouwen en kinderen, zelfs in hun slaap. Joodse vrouwen zijn vieze hoeren die stinken naar rotte vis en strong [stront].'

3 december

Op het station van Breda hangt een pamflet waarop een hakenkruis met een Davidster afgebeeld staat.

5 december

Een televisieomroep ontvangt een antisemitisch pamflet over *Der ewige Jude* (De eeuwige Jood), waar bijstaat: 'U moet deze film ook zien'. *Der ewige Jude* is een oude nazi-propagandafilm, die als boodschap had dat Joden niets meer dan ongedierte waren, 'de parasitaire vernietigers' van de Europese beschaving.

8 december

Een Joodse organisatie ontvangt een brief waar o.a. instaat: 'De wereld zit vol met ziektes door Joden, Joden zijn vieze pedofielen, Joden moeten gesteraliseerd [sic] worden, Joden moeten naar Auschwitz, Joden moeten vergast worden'.

10 december

Op het Centraal Station van Amsterdam wordt een pamflet uitgedeeld waarin de Holocaust en de concentratiekampen worden gelijkgesteld aan de oorlog tussen Israël en Hamas. De persoon die de stickers uitdeelt ontkent het recht van Joden om een eigen staat te hebben.

20 december

Een Joodse organisatie ontvangt een brief met o.a. de volgende tekst: 'Joden moeten gecastreerd worden of worden vergast of moeten worden opgehangen aan een boom'.

25 december

Op de Dam in Amsterdam worden tijdens een pro-Palestina demonstratie posters uitgedeeld waarop Hitler staat afgebeeld met zowel een Davidster als een hakenkruis. Daarnaast dragen de demonstranten zelf ook Davidsterren. Ook hier wordt de geschiedenis van het Joodse volk misbruikt door het hedendaagse Israëlische beleid gelijk te stellen aan dat van de nazi's.

25 december

Een Joodse organisatie ontvangt kerstkaarten, waar instaat dat Joden nog steeds last hebben van een trauma uit de periode 1940-1945 en daarom nu andere bevolkingsgroepen zouden vermoorden. De kaarten eindigen met de woorden: ‘hufters’ en ‘egoïstische schandelijke blaaskaken’. De afzender houdt duidelijk Joden collectief verantwoordelijk voor de daden van de staat Israël.

29 december

Op afvalcontainers in Amsterdam zijn verschillende stickers geplakt waarop Joden worden beschuldigd van het vernietigen van de Al-Aqsa moskee, de islam en Palestijnse kinderen. Het concentratiekamp Auschwitz en de situatie in Gaza worden gelijkgesteld en Israël is op deze stickers afgebeeld als de octopus die we uit vele antisemitische cartoons kennen, die uit is op wereldheerschappij.

5.4.2 Digitaal

Onder deze categorie vallen digitale berichten direct verstuurd naar een specifieke ontvanger, zoals bijvoorbeeld e-mails en privéberichten via Facebook. In een aantal gevallen kunnen dergelijke berichten vanwege hun heftigheid als dreiging worden opgevat – zie daarvoor de eerdergenoemde categorie. In **2023** telde CIDI **165 incidenten met antisemitische privéberichten**. In 2022 was dat een stuk minder, namelijk 35.

2 januari

Een Joodse organisatie ontvangt een mail waarin staat dat de Holocaust ‘een overdreven simplistisch verhaal is, dat volledig de decennia voorafgaande aan de Tweede Wereldoorlog negeert. Ook negeert het vitale informatie uit de eigenlijke oorlogsjaren en verzinnen Joden leugen na leugen’.

5 januari

Een Joodse man (melder) voegt een relatief onbekende toe op Facebook. De onbekende man stuurt hem vervolgens een privébericht. Hierin staat: ‘Wist wel dat je geen haar beter was, soort zoekt soort hè’ en ‘En zelf zijn ze altijd zo zielig’ en ‘doe die kankerjood de groeten, vies kereltje wat het is’.

7 januari

Verschillende Joodse instellingen ontvangen een mail met daarin drie Word-documenten. In de documenten staat beschreven dat ‘het WEF een systeem wil introduceren om de macht over de mensen te krijgen’. Verder schrijft de afzender: ‘Wat betreft de huidige wereld . Op dit moment zijn de Rothschilds de rijken der rijken . Zij bezitten de helft van de wereld. Daarnaast hebben ze een organisatie als het WEF, die de macht hebben over een groot deel van de politiek in de wereld. Deze mensen willen een digitale gevangenis creëren om de absolute macht over de gehele mensheid te hebben’. Deze melding haakt in op het aloude vooroordeel dat Joden achter de schermen de wereld en de media besturen en naar hun hand zetten.

26 januari

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Dit gaat over mensenrechten (wat jullie vreemd is)...', 'Ook vandaag weer hebben Joden mensen gedood, tot op heden is er nog geen krachtige en structurele oplossing in het leven geroepen om het Jodenterrorisme uit te roeien'. Door de keuze van de afzender, de woordkeuze en de opmerkingen blijkt dat de afzender Joden collectief verantwoordelijk houdt voor de daden van de staat Israël.

28 januari

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'En nu moet ik sympathie voor jullie hebben? Heb ik dus niet, en dat doen jullie zelf en maar zielig zijn ???' De combinatie van 'jullie' en de opmerking 'zielig' maakt duidelijk dat dit een verwijzing is naar de Joodse geschiedenis en dat Joden ervan worden beschuldigd hun leed te gebruiken als een pragmatisch instrument.

28 januari

Een Joodse organisatie ontvangt een mail waar instaat: 'Here is a Jew, kill him', 'We didn't have the power to stop the criminal Israel and his helpers but soon we will. We already convinced armies, leaders, politicians, people with much power and influence etc. to stand up against Israel and the criminal Jews by handing over all proofs we have against you to them.'

31 januari

Een Joodse organisatie ontvangt een mail waarin de situatie van etnische Russen in Europa wordt vergeleken met die van de Joden rond 1940. Zo wordt er gezegd: 'Deze jacht op de Russen wordt rechtstreeks uitgelokt of zelfs aangemoedigd door de leiders, die in hun toespraken of in koele bewoordingen verklaren dat zij steeds weer wapens aan door zionisten geannexeerd Oekraïne zullen leveren', 'Noord Atlantische Zlonisten (nazi's)', 'Zionist Jood Macrons, 'Een spuug in ons gezicht terwijl deze zionistische klootzak wapens en munitie levert die onze onderdanen in Donbas bombarderen!'. Hoewel de e-mail warrig is, blijkt dat de afzender aspecten uit de Protocolen van de Wijzen van Zion gebruikt, door te beweren dat de oorlog tussen Rusland en Oekraïne wordt aangewakkerd door zionisten en Joden.

15 februari

Diverse ministers en de directeur van een Joodse organisatie ontvangen een persoonlijke email waarin Joden worden beschuldigd van het claimen van leed. 'Vooral in een tijd waar Christenen doodgaan door aardbevingen in Syrië en Turkije... moeten joden steeds het "leed claimen" met bv monumenten, muren met slachtoffernamen.'

19 februari

Verschillende Joodse organisaties ontvangen e-mails waarin Joodse organisaties in Nederland als crimineel worden neergezet. De moeder van de afzender zou volgens de e-mail 'sluipend vermoord zijn door Joden in samenwerking met medici' en nu proberen 'ze' (de Joden) hem monddood te maken.

20 februari

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: 'En weer een massamoord door joden. Net als jullie grote voorbeeld die jullie god noemen. Israël, na de VS het meest moorddadige land. Vernietigen moeten we het, en alle importjoden terug jagen. Gewoon de zee in.'

20 februari

Een Joodse organisatie krijgt een mail met de beschuldiging dat Joden misdaden hebben gepleegd door het ontwikkelen van het Pfizer-coronavaccin.

20 februari

Een Joodse organisatie ontvangt op Facebook een privébericht waar instaat: 'Ik ben Israel. Ik heb de macht om het Amerikaanse beleid te controleren.' Ook staat er: "Ik ben Israel. Ik beïnvloed ook de Amerikaanse reguliere media, en je zult altijd nieuws vinden dat in mijn voordeel is afgestemd." Het opzettelijke gebruik van "Israel" waar eigenlijk Joden worden bedoelt dient om het oude klassiek-antisemitische vooroordeel te verdoezelen dat Joden de media beïnvloeden of bezitten.

24 februari

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin de afzender zegt dat Israel de kant kiest van de Russen in de oorlog tegen Oekraïne. Dit doet Israel volgens de afzender 'voor het geld'. De afzender stelt zich dan ook de vraag of de film *Der ewige Jude* op waarheid berust. *Der ewige Jude* is een nazi-propagandafilm uit 1940. Joden worden hierin onder meer als ratten afgebeeld.

27 februari

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin wordt beweerd dat Joden in Nederland samenwerken om 'problemen' in de maatschappij te veroorzaken. Welke problemen dit precies zijn, wordt niet toegelicht, maar het is wel duidelijk dat de afzender gelooft dat Joden stiekem op de achtergrond bezig samenwerken over de rug van anderen.

28 februari

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waar instaat: 'Everyone's days are numbered, but the Jews' numbers are the shortest. Arbeit macht frei.'

28 februari

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin Europese en Amerikaanse Joden worden vergeleken met nazi's. De auteur begrijpt dat mensen Joden haten: dat is namelijk hun eigen schuld, omdat ze Palestijnen vermoorden. Het is duidelijk dat Joden hier collectief verantwoordelijk worden gehouden voor het (politieke) beleid van Israel.

8 maart

Een man (melder) krijgt een privébericht op Instagram na de wedstrijd tussen Feyenoord en Ajax. Daarin staat: 'Die ajx (Ajax) doe ik expres, als ik 't volledig typ kan ik nog vergast worden hè Jood, ik wil niet hetzelfde als jij meemaken.'

12 maart

Een Joodse organisatie ontvangt een email met allerlei antisemitische complottheorieën. Joden zouden bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne veroorzaak hebben. Daarnaast zouden ze alle economische en religieuze instellingen in Nederland in handen hebben.

15 maart

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat het niet vreemd is dat antisemitisme groeit en groeit. Hij stelt namelijk: "Geef ze één vinger en ze nemen je hele hand" zeiden ze vroeger al. Het blijkt waar te zijn.' Het is duidelijk dat de schrijver met 'ze' naar Joden verwijst.

15 maart

Een man die met zijn telefoonnummer op een Joodse website staat krijgt een anoniem bericht waarin wordt gesteld dat Joden Christus zouden hebben vermoord en zijn bloed tijdens Pesach zouden hebben gebruikt.

19 maart

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat zowel Joden als Israël 'walgelijk, krankzinnig en doorgeslagen zijn.'

27 maart

Een Joodse organisatie krijgt een cryptische e-mail waarin staat: "Heb je Smotrich – [extreemrechtse minister in regering Netanyahu, red.] - krijg je semitisme... met anti-semitisme als gevolg." De afzender probeert de Joodse/semitische identiteit van een persoon (in dit geval Smotrich) te koppelen aan de groei van antisemitisme. Hiermee wordt gesuggereerd dat de schuld van antisemitisme bij semieten, oftewel Joden, zelf ligt.

27 maart

Een Joodse vrouw meldt dat haar naam wordt vermeld op een website vermeld waar wordt beweerd dat haar succesvolle arbeidspositie en carrière enkel te danken zijn aan haar Joodse afkomst.

5 april

Een Joodse organisatie ontvangt een email met de volgende tekst: 'Joden en het Jodendom op een zeer gewelddadige wijze (nog erger dan het geweld dat jullie zelf honderden jaren de wereld aandoen, met name in de laatste 100 jaar) worden aangepakt, met wortel en tak, opdat de wereld Jodenterreurvrij is. Stelletje smerige terroristen. Bah, om te kosten [kotsen,red.] zijn jullie. Free PALESTINA!'

6 april

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: ' Hamas Hamas, alle Joden aan het gas hahaha! Lekker voor jullie Joden, oprotten, hier geen plek voor dieven als jullie toring volk. Hitler had jullie allemaal naar de hel moeten sturen.'

7 april

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin zionisten worden beschuldigd van het vermoorden van 20 miljoen orthodoxe christenen en waarin de organisatie en de Mossad beschuldigd worden van het veroorzaken van 9/11. Hoewel het woord 'zionist' wordt gebruikt, blijken hier gerecyclede complottheorieën te worden verspreid die ook tegen Joden gericht zijn.

11 april

CIDI ontvangt een email waarin staat dat het een "Jodenstreek" is om aangifte te doen tegen Feyenoordsupporters.

11 april

Een Joodse organisatie ontvangt een mail waarin staat dat de Holocaust een Joodse samenzwering was. Zo staat te lezen: 'Laten we beginnen met de Holocaust. Één van de dingen waar ik een beetje achterdochtig van werd toen ik daarover hoorde was dat de nazi's zich blijkbaar nog aan hun woord hielden ook toen ze zeiden: 'Arbeit macht frei'. Ik bedoel, stel je eens voor dat je in ruil voor je vrijheid andere Joden in de verbrandingsoven hebt moeten gooien. Als je niet al volledig verrot was dan ben je dat nu wel en daarom ook des te meer gemotiveerd om alle ondergedoken Joden op te juttten en aan te zetten tot een hele grote wraakactie. Niet alleen op de nazi's, want thuis aangekomen kwam je tot de onaangename ontdekking dat je huis was afgepakt door mensen in burgerkleding die zich recht in je getraumatiseerde gezicht hardop afvroegen hoe verschrikkelijk achterlijk je wel niet geweest moet zijn geweest om in die val van de nazi's te trappen. Joden weten meestal precies hoe ze andere Joden kunnen bespelen en dat is dan ook de reden dat ik vermoed dat er sprake is geweest van een zogenoemde 'inside job'.'

15 april

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin beweerd wordt dat de Joodse bevolking in Israël en Nederland een houding aanneemt die het antisemitisme doet toenemen. De e-mail stelt: "De toename van antisemitisme is het gevolg van het verfoeilijke beleid en de houding van de Joodse bevolking in Israël en Nederland." Hiermee worden Joden collectief verantwoordelijk gehouden voor het politieke beleid in Israël.

26 april

Een Joodse organisatie ontvangt tijdens het 75-jarig bestaan van Israël een email, waarin staat dat 'ashkenazis [Duitse en uit Oost-Europa afkomstige Joden, red.] een vloek zijn voor de wereld'. De afzender stelt ook dat hij deze 'Untermenschen' door een 'hakselaar wil halen en er visvoer van wil maken'.

9 mei

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin de afzender stelt dat de toename van antisemitisme 'wel te begrijpen valt door de zoveelste laffe terreuraanslag van Joodse terroristen'. Volgens de afzender zouden Joden zelf de haat over zich afroepen.

12 mei

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waar instaat: "Israël bewijst nu toch echt dat ze haar bestaansrecht heeft verloren. Wat een kutvolk! Niet te geloven dat een land met zo'n historie eenzelfde richting kiest als haar grootste historische vijand. Lebensraum noemden de Duitsers het ooit. Het respect, hoop en vertrouwen dat ik ooit had, heeft plaatsgemaakt voor teleurstelling en minachting. Dit is dus jullie ware gezicht! Zum Kotzen! En dan klagen over toenemend antisemitisme. Dat creëer je toch zeker zelf!" Uit de tekst blijkt dat de afzender Joden collectief verantwoordelijk houdt voor het politieke beleid in Israël.

10 juni

Een vrouw stuurt een e-mail naar een Joodse organisatie waarin ze beweert dat 'Israël beter zou moeten weten, juist omdat 'Joden' deze discriminatie hebben ondervonden.' Daarnaast stelt ze dat ze een grote afkeer heeft van een grote groep Joodse mensen. Niet alleen verwacht ze ander gedrag van Joden vanwege hun geschiedenis en trekt ze een vergelijking tussen het hedendaagse Israelische beleid en dat van de nazi's, maar ze neemt ook de politieke beslissingen die in Israël worden genomen, grote groepen Joden, waaronder die in Nederland, kwalijk.

2 juli

Een Joodse organisatie heeft een e-mail ontvangen waarin wordt beweerd dat Joden verantwoordelijk zijn voor de oorlog in Oekraïne. Volgens de afzender zouden zij in het geheim samenspannen met Amerika om de bevolking van Oekraïne de oorlog in te sturen, waarbij Joden vervolgens gereed zouden staan om met Amerika's hulp het land binnen te vallen.

3 juli

Een Joodse jongen wordt via sociale media uitgemaakt voor 'pijpekrullende kabouter'.

4 juli

Een Joodse organisatie ontvangt een email waar instaat dat er in de wereld 'Joodse terreur', gepleegd wordt door 'Joodse terroristen'. Daarbij vraagt de afzender om vergeldingsacties jegens alle 'Joden' omdat de 'eeuwigduurende Joodse terreur' anders niet stopt.

4 juli

Een Joodse organisatie heeft een e-mail ontvangen waar instaat dat Joden 'de campagnes van de Tweede Wereldoorlog kopiëren'. Daarnaast schrijft de afzender: 'Kristalnacht en Lebensraum. Opsluiting, uitsluiting, muren, etc. Wat is de volgende stap? SCHAAM JE KAPOT!'. Niet alleen worden Joden hier wereldwijd verantwoordelijk gehouden voor het politieke beleid in Israël, maar ook wordt een vergelijking gemaakt tussen Israëls politieke beleid en dat van de nazi's.

4 juli

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: 'Blijkbaar had Hitler gelijk, en heeft hij helaas zijn werk niet kunnen afmaken. Joden zijn al duizenden jaren moordenaars en terroristen. Te beginnen met de debiel die een bosje zag fikken en zijn zoon wilde vermoorden. Het ergerlijke is dat Nederlanders die moordenaars steunen in plaats van ze te straffen op de manier die ze verdienen. Een totaal handels- en reisverbod voor iedereen uit die bezette gebieden. En dat is alles wat jullie Israël noemen. Iedereen terug naar waar ze thuis horen. De Palestijnen terug naar Palestina, en de Joden naar de rest van de wereld, of nog beter, een leuke douche waar ze opgeruimd kunnen worden'.

5 juli

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: 'STOP JOODSE genocide op Palestijnse burgers!'.

10 juli

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat de Holocaust een sprookje is. Volgens de mailer is de 'Holocaust dan waarschijnlijk ook niet gebeurd' maar waren 'Joden vooral op geld uit'. Daarnaast zouden 'Joden een genocide plegen, wat ze geen haar beter maakt dan Hitler'. De afzender stelt daarom dat hij persoonlijk het Midden-Oosten 'Jodenvrij' wil maken.

21 juli

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin zij wordt beschuldigd van 'Jodenterreur'. In de email staat ook dat Joden in Nederland hierom zeer krachtig moet worden bestraft. Opnieuw een voorbeeld waar Joden in Nederland verantwoordelijk worden gehouden voor de politiek in Israël.

21 juli

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat 2% van de Joden bezig is de wereld te veroveren. Ze proberen 'topposities' te veroveren om zich in de toekomst te wreken op de wereld. Daarnaast zitten Joden in de belangrijkste posities om iedereen te discrimineren. Ook zegt de schrijver dat Joden beter moeten weten omdat ze verschrikkelijk geleden hebben tijdens, bijvoorbeeld, de Tweede Wereldoorlog.

24 juli

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat Joodse instellingen zich moeten schamen omdat ze niets zeggen over de juridische hervormingen in Israel. Er staat ook: 'Ga jullie schamen, dat waar jullie jaren hebben over lopen klagen, zeiken en afgeven zijn jullie nu zelf geworden. Bah, wat een vies volk.'

1 augustus

Een Joodse organisatie ontvangt een email met het onderwerp dat de eerste Sefardim [Joden uit landen rondom de Middellandse Zee, red.] in Nederland de schuld hebben van de slavernij en het kolonialisme in Nederland.

2 augustus

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat de oorlog in Oekraïne is aangestuurd door zionisten, het Joodse volk en 'ashke-nazies (asjkenazi's)' [Duitse of Oost-Europese Joden, red.] Daarnaast stelt de afzender dat Joden de financiële macht van de wereld bezitten.

12 augustus

CIDI ontvangt een mail waarin staat: 'De Holocaust is nooit gebeurd, kankerjoden van het CIDI. Never forget the 6 gazillion. Heil Hitler.'

16 augustus

CIDI ontvangt een melding dat onder een opiniestuk van CIDI een reactie staat geschreven: 'De Holocaust is niet eens gebeurd. Yes, I said it. Wat gaan jullie eraan doen, langneuzen? Ik ben onschendbaar. 88' [de 'h' is de achtste letter van het alfabet, 88 betekent dus HH en wordt in neo-nazikringen veelvuldig gebruikt als afkorting voor 'heil Hitler', red.]

30 augustus

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met de tekst: "Tyfusvolk dat jullie zijn."

11 september

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat de asjkenazische Joden door de duivel zijn gestuurd om de aarde te bezetten. Volgens de afzender zullen de asjkenazische Joden daarom binnenkort door God worden aangevallen, en hij waarschuwt hier ook voor.

11 september

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat de Joodse religie de meest walgelijke is, gebaseerd op moord. Daarnaast roept de afzender op om 'alle vrijheden voor Joden te stoppen'.

19 september

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin iemand de Joden beschuldigt van kinderooffers voor hun God. Daarnaast stelt deze persoon dat de financiële wereld wordt bestuurd door een 'zionistische elite die de wereld in de greep heeft'.

4 oktober

CIDI ontvangt een e-mail naar aanleiding van het bericht dat Prins Bernhard lid was van de NSDAP. De afzender stelt dat Joden oorlogsmisdaden plegen en vindt het dan ook jammer dat Groningen wordt gesloten. [hij doelt hiermee op het gasveld, red.]

6 oktober

CIDI ontvangt een e-mail waarin wordt beweerd dat Joden misdaden plegen via een Joods netwerk. Volgens de afzender verklaart dit ook de financiële schade in de wereld. CIDI wordt daarom gevraagd excuses aan te bieden voor kwesties uit het verleden en heden.

6 oktober

CIDI ontvangt een e-mail waarin de misdaden van Hitler gelijk worden gesteld aan de daden van Joden. Ook is het duidelijk dat de afzender collectief de schuld legt bij Joden, want hij stelt dat namelijk dat er eens 'een goed onderzoek moet komen naar wat de Joden doen'.

8 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin wordt geschreven: 'Nog 6 miljoen bezetters te gaan. Pas als alle illegalen zijn verjaagd zal Palestina rust kennen. Joden zijn de debielen die een godje volgen die massamoord pleegde. En dus gestoord zijn'.

9 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt van ene H. Amas een e-mail waarin staat: "Ik poep op jullie, haakneuzen".

9 oktober

Een Joodse vrouw ontvangt een bericht waarin staat: "Joden hebben veel geleerd van Hitler. Wat is het verschil?" Hiermee suggereert de afzender dat Joden zich net als de nazi's gedragen. De afzender legt de verantwoordelijkheid voor het beleid van Israel bij alle Joden neer en gebruikt de Joodse geschiedenis als een narratief instrument om zijn/haar punt te maken.

9 oktober

Een Joods meisje krijgt een Instagrambericht van een man met de wens dat hij 'hoopt dat er een granaat in haar vagina afgaat'. Dit bericht kreeg ze nadat ze een nieuwsbericht had gedeeld dat Israel de oorlog had verklaard aan Hamas.

9 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin Israel wordt vergeleken met nazi-Duitsland. Meneer schrijft: 'Waarom maken jullie 'Oud Duits' niet tot jullie nationale taal. Zoals ze dat in 1939 - 1945 spraken. Het gedrag is al hetzelfde. Eerst een volk 'opsluiten', dan met nederzettingen 'Lebensraum' creëren en als ze dan vervolgens in opstand komen 'Endlosen' met een invasie. Oh ja, eerst nog het volk van elektriciteit, voedsel en water afsluiten, dat werkt voor zichzelf. Hoef je geen barakken te bouwen.' De schrijver trekt vergelijkingen tussen het hedendaagse Israelische beleid en dat van de nazi's. Daarnaast houdt hij een Joodse organisatie hier verantwoordelijk voor de daden van de staat Israel.

9 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin Joden voor vanalles en nog wat worden uitgemaakt. Zo staat er bijvoorbeeld: "WAAROM MOGEN JOODEN WEL MOORDENAARS ZIJN ??? OMDAT MOZES TEGEN ZIJN BROERTJE BROER ZEI "je moet je broer VERMOORDEN als die NIET luistert". HYPOCRYTE DUIVELS HONDEN, JULLIE BLAFFEN ALS OF JE RELIGIEUS BENT, MAAR JE BENT EEN MOORDENAAR DIE ANDERE MOORDENAARS ONDERSTEUNT'.

9 oktober

Verschillende Joodse organisaties ontvangen een e-mail waarin staat: "Hebben jullie nooit last van jullie geweten met het vermoorden van onschuldige burgers?" De afzender beschuldigt Joodse organisaties in Nederland er daarmee van verantwoordelijk te zijn voor de daden van de staat Israël.

11 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden alle 'steden van de wereld bezitten'. Ze zetten zichzelf als 'zielig' neer en hebben 'veel invloed in de politiek'. Volgens de schrijver van de mail 'hoeven Joden daarom ook niet eeuwig zielig te doen'.

11 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie worden steeds meer een karikatuur van de nazi's zelf. Het is een verdienmodel geworden voor de fanatieke jiden met de zwarte hoeden en de kolonies die jullie stichten op grond die niet van jullie is. Hoe lang duurt het nog voor dat jullie Palestijnen gaan vergassen. Jullie worden nog erger dan de nazi's.'

11 oktober:

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: 'Joden liegen. Al sinds die kindermoordenaar Abraham. Joden kunnen nooit worden vertrouwd. Joden moeten vernietigd worden, tot de laatste bijgelovige rat. Waar dan ook ter wereld. Joden zijn om op te schijten en aan de varkens te voeren.'

11 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: "Jullie Joden zijn zo arrogant geworden van jullie zelf dat jullie niet doorhebben wat jullie zelf hebben aangericht de afgelopen decennia! Jullie hebben bloed aan jullie handen!!!".

11 oktober

Een Joodse Facebookgebruiker krijgt naar aanleiding van de oorlog in Gaza een privébericht. Nadat hij heeft geantwoord dat er geen Palestijnse kinderen zijn ontvoerd, krijgt hij als reactie: "Een kip die zijn kop in het zand steekt, je neus is niet voor niets zo groot'.

11 oktober

Na de aanval van Hamas op 7 oktober krijgt een Joodse organisatie een e-mail waarin staat: 'Wat zijn jullie voor volk? Dit hebben jullie zelf over je afgeroepen. Als de geschiedenis zich gaat herhalen mag je als land en volk in de spiegel kijken? Zit er niet een greintje altruïsme in jullie bloed'.

11 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden de terreuraanval aan zichzelf te danken hebben. Daarnaast stelt hij dat 'Joden een eeuwige slachtofferrol aanhouden'.

11 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: 'Door een moordenaar te accepteren heb je zelf een moordenaar gemaakt. Waarom mogen joodse kolonisten wel hun burens helemaal kapot maken. Die god is geen god <MAAR DE LUL VAN DE DUIVEL ZELF !!!!'

12 oktober

CIDI ontvangt een e-mail waarin de belegering van Gaza wordt gelijk gesteld aan de oorlogsmisdaden van de nazi's. Zo wordt er geschreven: 'Elk jaar staat het CIDI vooraan bij de opvoering van een in mijn ogen inmiddels tot een schijnheilig 'toneelstuk' uitgegroeide nagedachtenis aan de verschrikkelijke oorlogsmisdaden van de nazi's, terwijl het CIDI weet dan wel kan weten dat het Joodse volk sedert de stichting van de staat Israel in 1948 hetzelfde doet met het Palestijnse volk, maar dan op een sluipende wijze'. Daarnaast stelt hij Joden collectief verantwoordelijk voor de politiek van Israel door te wijzen naar 'het Joodse volk'.

12 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met de tekst: 'Jullie zijn ongedierte, Jullie verdienen gaskamers. Joden moeten dood'.

13 oktober:

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat:

'DUIDELIJK DAT MEN NIETS OF JUUST WEL GELEERD HEEFT VAN 1940 - 1945. UITHONGEREN EN AFSLUITING VAN WATER. DIT NOEMT MEN "EEN MISDAAD TEGEN DE MENSHEID". PALESTIJNEN ZIJN OOK MENSEN. ALLEEN WORDEN DEZE ONDERDRUKT DOOR EEN VOLK DAT MOET WETEN WAT ONDERDRUKKING IS. MISSCHIEN GRONINGEN [het gasveld, red.] WEER OPENEN.'

14 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Was it "NOT" proven that the Anne Frank diary was a hoax ? Why do Jews "CONSTANTLY LIE" ?'

14 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met de tekst: 'Heerlijke vakantie gehad op vakantie en recreatiegebied Sobibor, plezier voor twee. Is voor herhaling vatbaar, achterlijke kankerjoden. Geweldig, de aanblik van de gaskamers en crematoria. We hebben ons geamuseerd en denken al over een afwasborstel of sobiborstel na. Succes met die achterlijke organisatie van jullie die de tegenstellingen flink vergroot. Joden zijn zo blij met al het zogenaamde leed dat ze er gewoon van genieten, is mijn ervaring. En jullie doen echt niks. Stomme Joden'.

16 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat ze 'vieze kankerzionisten zijn'. Daarnaast wordt gesteld dat Israël slechts bestaat uit een 'stelletje gevluchte laffe Joden' en een 'vies volk van babymoordenaars'.

16 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat Joden al 75 jaar Palestijnen uitmoorden. Volgens de afzender zijn Joden smerig tuig.

16 oktober

Naar aanleiding van de gevechten in Gaza ontvangt een Joodse organisatie een e-mail waarin wordt gesteld dat van Joden een andere houding mag worden verwacht gezien hun ervaringen met onderdrukking. De afzender generaliseert daarmee niet alleen, maar suggereert ook dat Joden vanwege hun geschiedenis anders zouden moeten handelen.

16 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat 'Vanaf vandaag bestaat antisemitisme niet meer maar hebben de Semieten en de nazi's het zelfde niveau bereikt. Kom nooit meer met antisemitisme, dat is een leugen waar de Joden al sinds 2848 mee dwepen.'

17 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met allerlei antisemitische opmerkingen zoals: 'They are apartheid state supporting facist, they are dishonest, sadistic, psychopathic scumbags, they are our enemies'. Daarnaast beweert de schrijver dat 'Joden de wereld willen veroveren, expres wapens in Gaza plaatsen en dat alles voor geld'.

17 oktober

CIDI ontvangt een e-mail waarin staat: 'Cidi steunt nu officieel oorlogsmisdadigers. Vanaf nu is het volkomen begrijpelijk om Israëliërs of joden te doden. Heb er alle begrip voor. En dan maar zeuren over wat gijzelaars. Het zou natuurlijk begrijpelijk zijn om die als tegendaad te doden. Geen medelijden, oog om oog, daar zijn de Joden ook goed in.'

17 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat het groeiende antisemitisme goed te begrijpen valt. 'Oorzaak: de wil, de drang, het verlangen en het genot van de Joden om een miljoen kinderen uit te moorden.'

18 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Zoals van huichelachtige Joden te verwachten, is het ziekenhuis in Gaza gebombardeerd. Wat een walgelijk volk zijn jullie toch. Geen enkel intern corrigerend of empathisch vermogen. Jullie voelen je blijkbaar nog steeds het uitverkoren volk'.

18 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Het Joodse volk heeft dit zo'n 80 jaar geleden meegemaakt. Blijkbaar was dit niet heftig genoeg en steunen jullie dezelfde praktijken als die jullie voorvaders zijn aangedaan. Schaam jullie diep!'.

18 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Dus Russen in Oekraïne, ALLE blanken in de Amerika's, Australië en Nieuw-Zeeland, en zionisten in Palestina. Wat ik hierboven noem zijn allemaal landdieven. Gewoon doodmaken is niet genoeg, totale vernietiging is veel beter. En omdat jullie een achterlijk bijgeloof aanhangen dat een icoon heeft dat heeft uitgemoord is jullie bijgeloof misdadig, en moet worden uitgeroeid'.

18 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat, dat 'Joden zich voelen als de Uitverkorenen, uitverkoren onder alle volken, als een Uebermensen, en die zien terecht alle andere volken en mensen als Untermensen en de rest allemaal slaaf maakt'. Volgens de verzender ligt het Jodendom 'in de genen en voelen ze zich daarom beter dan de rest en willen ze daarom andere volkeren overheersen'.

18 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Juist met een verleden als Holocaust overlevende moeten jullie beter weten, maar jullie zijn geen haar beter'.

19 oktober

Een Joods meisje krijgt een privébericht op Instagram waarin staat dat 'Hitler gelijk had'.

20 oktober:

CIDI ontvangt een e-mail waarin staat: "De daden van de Joden sinds 1948 hebben geen gelijke in de menselijke geschiedenis. De waarheid blijft nog steeds verborgen. *Der ewige Jude* is een waardevolle referentie voor degenen die beide kanten van het verhaal willen horen."

Der ewige Jude is een nazi-propagandafilm uit de Tweede Wereldoorlog, waarin Joden worden afgebeeld als ratten.

21 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden nazis zijn. 'En die moeten hetzelfde lot krijgen. De strop, gaskamer of de kogel. Zodat ze geen probleem meer zijn.'

21 oktober

Een Joods individu ontvangt privéberichten met teksten als 'Zionisten zijn satanaanbidders' en 'dat joden het verdoemde volk van god zijn'.

21 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Hey vies kk zionistisch volk... Vieze zionistische kindermoordenaar. Jullie uren zijn geteld. Vies goor kankervolk. Zionisten honden. Duivels'. Dit wordt naar een Joodse organisatie gestuurd en daarnaast worden oude antisemitische vooroordelen gebruikt, zoals religieus antisemitisme en het bloedsprookje, in retoriek gericht tegen zionisten.

21 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een email: 'Don't you feel ashamed? You bombed an area of twice of Texel with 9000 bombs? Did not you learn from WW2'. Joden in Nederland worden in deze e-mail collectief verantwoordelijk gehouden voor de politiek van Israel.

21 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat 'Israel hetzelfde is als nazi-Duitsland'. Het is duidelijk dat hier een vergelijking wordt getrokken tussen het hedendaagse Israelische beleid en dat van de nazi's.

21 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Is it true that the AFDiary is a \$cam, published by his father, a greedy a\$hkenazi with no shame trying to make money from lie\$?'

Is it true that yall greedy and evil liars killed your own people? Is the same NAZI and A\$KHENAZI? Are yall evill criminal\$? YALL GONNA GET SOME, SOON. VIVA PALESTINA LIBRE.'

23 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Google maar eens naar de rijken...en wie het geld en dus de macht hebben. De Rothschilds zouden veruit de rijkste familie ter wereld zijn - met schattingen van een vermogen van 500 miljard tot zelfs 1 biljoen euro.'

25 oktober

Een Joodse organisatie krijgt een e-mail waarin wordt gesteld dat 'Joden zich moeten schamen 'en 'bloed aan hun handen hebben'.

25 oktober

Een Joodse man ontvangt een privébericht waarin staat dat 'Hitler gelijk had' en dat deze man 'een pussy boy is' en een 'vieze kankerzionist'.

26 oktober

In het formulier op CIDI's website waar antisemitische incidenten kunnen worden gemeld is bij een overduidelijke fake melding als naam ingevoerd: 'Dhr. Adolf Hitler'. Als korte beschrijving staat er: '6 miljoen'.

26 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een donatie van 10 euro. In de beschrijving staat dat dit is 'als dank voor Hitler'.

27 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden 'een slachtofferrol spelen' en dat 'het beesten zijn'.

27 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'En, voelt dat lekker om eens aan de andere kant te staan? Ik bedoel om zelf als volk genocide te plegen? Mensen op te sluiten, muren er omheen te bouwen, ze te verdrijven, vervolgen af te sluiten van elektra, voedsel en water, en dan bommen erop gooien! De rechtvaardiging ligt niet in de Holocaust, het is er één! SCHAAM JE KAPOT!'

27 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat 'Joden verrot' zijn.

27 oktober

Een politieke partij ontvangt een e-mail waarin staat dat de afzender een 'ontzettende hekel heeft aan Joden' omdat ze denken dat ze 'alles mogen' en omdat ze zich 'gedragen als fascist'.

27 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden een 'nieuwe Holocaust' veroorzaken in Gaza.

27 oktober

Een Joodse advocaat ontvangt een e-mail waarin staat: 'En wacht niet meer met de juiste bestraffing voor jullie Joden'.

28 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Je moet ophouden met mij lastig vallen! Joden vermoorden 500 kinderen op een dag en dan geven ze Duitsers de schuld Rot op, kankerjood! Er gaan meer mensen door Joden dood dan aan kanker! Rot alsjeblieft op.'

29 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met als afzender auswitch1940. In de e-mail staat te lezen: 'Mr Adolf is deze stad – [bedoeld wordt Amsterdam, red.] – vergeten'.

29 oktober

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin wordt gevraagd of Joden nu 'blij zijn dat ze het leed van de voorouders afreageren op Palestijnen', Ook vraagt de afzender zich af of God blij is, want 'Joden plegen een genocide namens hem'. Ook stelt hij dat Joden zich superieur voelen tegenover Arabieren. Hij noemt Israël meermaals 'het land van de Übermensch'.

31 oktober

Een Joodse organisatie krijgt een e-mail waarin staat dat 'Israël een Holocaust tegen de Palestijnen voert'. De afzender ziet dan ook de Holocaust tijdens de Tweede Wereldoorlog als een 'vooruitlopende vergelding' voor wat Israël nu doet.

1 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Joden is ongedierte, dat moet worden uitgeroeid. Net als nazisme.'

1 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat 'Joden moeten werken aan zelfreflectie!'. De afzender schrijft ook het 'gejammer van jullie volk zo langzamerhand zat te worden'. Ook schrijft hij dat 'de Joden in Amsterdam, die zich onveilig voelen, hier zelf voor hebben gezorgd'.

1 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden nazi's en antisemieten zijn. Daarnaast stelt de afzender dat 'MOZES EEN NAZI was DIE GOD MISBRUIKTE OM ALS EEN KANKER HOND 3000 MENSEN TE VERMOORDEN'.

2 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met de tekst: 'Terreur is van de Joden, zij bezetten en onderdrukken'.

2 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat 'de uitverkorene overal de baas over wil spelen, net als overal elders in de wereld, dus dat zit in de genen, dus de uitverkorenen.'

3 november

Een Joodse vrouw krijgt op Facebook een privébericht waarin staat: 'Aan het gas met jouw [sic]'.

6 november

Een Joodse man krijgt een e-mail: 'Yo. Je bent een vieze vuile kankerjood en vuile homo. Je insta is bevuild. Geen Jood mag leven zoals zij doen, jij en je kinderen mogen in vrede of oorlog sterven.'

6 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Gekeppelde crapuul [tuig, red.], veiligheid gekeppelde crapuul, gekeppelde varkens'.

7 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden nazi's zijn. Daarbij stuurt de afzender een bebloede Davidster met nazi-teksten in de bijlagen.

7 november

Een Joodse organisatie krijgt een e-mail waarin staat dat Joden dienen te worden 'gestraft'. En 'Joden zouden ook moeten gaan onderzoeken hoe het komt dat er zoveel weerstand tegen ze is'.

7 november

Via Facebook krijgt iemand een antisemitisch privébericht, waarin staat: 'JE LELIJKE KK VOOROUDERS, HAHA, Jou [sic] lelijke kinderen met down, KK Jood'.

8 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Ach, ze [de Joden, red.] deden dat ook met de eerstgeborenen in Egypte, gewend aan het doden van onschuldigen.'

9 november

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: 'Science is facts.' Hierbij is de volgende afbeelding toegevoegd:

10 november

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat dat Benjamin Netanyahu de 'nieuwe Hitler van Israel' is. Daarnaast stelt de afzender dat Joden alleen maar klagen over 'hoe zielig ze zijn'. Er zijn nu vele landen die het ware gezicht zien van de Joden in binnen- en buitenland'.

11 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'De Joden KWEKEN antisemitisme. Dus hoezo 'zorgelijke' stijging?' Hiermee suggereert de afzender dat Joden en de Joodse gemeenschappen zelf verantwoordelijk zijn voor de haat tegen hen.

11 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'U bent niet beter dan de nazi's die het Arische ras zuiver willen houden'.

12 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie verheerlijken genocide. Walgelijke racistische haatzaaiers.' Met 'jullie' suggereert de afzender dat hij Joden collectief verantwoordelijk houdt voor de daden van de staat Israël.

13 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Joden zijn moordenaars'.

14 november

Een Joodse vrouw krijgt een privébericht via Facebook, waarin staat: 'Ik hoop dat je net zo gemarteld wordt als jullie de Palestijnen martelen'.

14 november:

Een Joodse organisatie krijgt een e-mail waarin staat: 'Voor mij is antisemitisme een zielig mantra geworden en zijn de kleinkinderen, van de Holocaustslachtoffers, wrede moordenaars, bedriegers, dieven.'

15 november

Een Joodse jongen krijgt via Instagram en Tiktok verschillende privéberichten zoals: 'Meteen dat keppeltje verbranden' en ' Hamas Hamas, Joden aan het gas'.

15 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Beetje jammer dit allemaal, JULLIE maken zich zelf [sic] schuldig aan oorlogsmisdaden'.

16 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Juden raus. En dan bedoel ik totale uitroeiing. Bijgelovige moordenaars mogen niet bestaan. Ze moeten tot de laatste worden uitgeroeid. Joden mogen niet bestaan, alleen al om de massamoord op baby's door jullie godje volgens jullie. Jood zijn is een keuze, en dat is een keuze in een moordzuchtige fascistische club. Uitroeien moeten we jullie'.

17 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie doen gewoon wat Hitler tegen jullie heeft gedaan, zo moet dat! Uitroeien die moslims, ben trots op jullie. Want de vergelding moet zeker gebeuren, jullie maken nu duizenden moslims dood terwijl zij maar 1500 Joden hebben vermoord, ik vind dat echt keurig van jullie, waar kan ik jullie een bloemetje sturen'.

19 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Joden zijn hetzelfde als nazi's, en moeten hetzelfde ondergaan totale uitroeiing en alle bezittingen naar jullie slachtoffers'.

21 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie hebben er maling aan, en vinden het vreemd dat de mensheid zich keert tegen Israel? (lees joden) Dus deel van jullie zijn dan ook MOORDENAARS !!! Stop daar mee'.

23 november

Een Joodse vrouw ontvangt een e-mail waarin staat: "Je eigen grootouders hebben precies hetzelfde meegemaakt, dus vandaar dat jullie het even terug willen doen. Kan misschien liggen aan het feit dat jullie een beetje macht willen proeven, maar dat komt nog terug. Karma komt altijd terug".

27 november

Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat elke Jood zich moet schamen 'voor de immense verwoesting van steden en dorpen in Gaza-land door de staat Israel.'

27 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie zijn medeschuldig aan het vermoorden van onschuldige Palestijnen. God zal oordeel over jullie vellen'.

28 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Joden zijn rijk, bijvoorbeeld de Rothschilds. Ook hebben Joden de macht, kijk maar naar de regering Biden en er is een zionistische elite die de media beheersen en het geld, wat ze ook gebruiken om de MSM te betalen en te bepalen'.

30 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Door het vermoorden van kinderen van 8 jaar krijgt iedereen een hekel aan jullie! Doe er wat aan!'

30 november

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met de tekst: 'Stop spreading lies, you anti-white trash'.

1 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Zonder enige aarzeling onschuldige burgers bombarderen. Doet denken aan de nazipraktijken in de Baltische staten. Dat zijn jullie ongetwijfeld met me eens!'

3 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'De zionistische/marxistische elite wist net als bij de aanslag 9/11 wat er stond te gebeuren...de protocollen worden uitgevoerd.'

3 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail. De afzender beweert dat 'Joden inteelt plegen, gierig zijn, fortuin willen maken, naar de hel moeten, pedofilie plegen'.

4 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat 'jullie mede- schuldig zijn' en dat 'Joden de reden zijn dat het antisemitisme oplaait'. Daarbij stelt de afzender ook de vraag: 'Snappen jullie het nou nooit?'

4 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie zijn beesten. Nu snappen we waarom jullie altijd gehaat werden. Jullie zijn onmenselijk. Vies uitschot. Kanker neppe Joodjes'.

5 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Op maandag 4 december loopt het aantal Palestijnse slachtoffers op tot 15.899. Wat een ongekeerde schoften zijn jullie!'

5 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Hitler hetzelfde deed als Israel en 'dat joden zich kapot moeten schamen, dat Nederland niet meer zit te wachten op Joods leven, jullie zijn niet een of ander super ras, altijd jezelf in slachtofferrol zetten en als laatste hebben Joden hun ware gezicht laten zien'.

6 december

Via Instagram ontvangt een meisje teksten als: 'Vinden jullie leuk hè, kinderen vermoorden, kaulo jood [kaulo wordt gebruikt als scheldwoord 'rot' of 'heel erg'. In Suriname betekent het 'kanker' (red.)] vuile vieze kindermoordenaar, laffe hond en kut zionist'.

6 december

Via Instagram ontvangt een Joodse jongen verschillende teksten, waaronder 'laffe kindermoordenaar uit NL' en 'bekende nazi'.

7 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie zijn oorlogsmisdadigers van het ergste soort!'.

10 december

CIDI ontvangt een e-mail waarin staat: 'U als belangenorganisatie welke nu na ruim 80 jaar na de gruwelijkheden van WOII kent, moet zich toch wel afvragen waar zijn wij nu met de oorlog in Gaza mee bezig!'. Verder schrijft de afzender, dat de aanval van Hamas 'alleen door het falen van de legerleiding is ontstaan' en dat 'nu de geschiedenis van de getto's van WOII zich herhaald [sic] in Gaza'.

10 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Gezien het huidige gedrag van Israel richting Gaza is een tweede Hitler richting deze Joden weer van harte welkom'.

10 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jews are murderers, and it started with the very first. That is why you are all terrorists, and why you must be wiped out like the vermin you are. The world will be free. Free of Jews, finally after too many years'.

11 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Jullie vinden het gek dat antisemitisme oplaait. Leren jullie het nou nooit'.

12 december

Een Joods jongetje in Utrecht wordt tijdens een online game gevraagd of hij Joods is vanwege zijn naam. Vervolgens zegt zijn medespeler dat hij 'een hekel heeft aan Joden' en dat Joden 'geen eten horen te krijgen' toen de Joodse jongen zei dat hij ging eten.

14 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail met de tekst: 'Laat ik het kort houden, Joden zijn geen haar beter dan het tuig tijdens de Tweede Wereldoorlog'.

14 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Zionisten gaan we in ovens stoppen 🇮🇱🇺🇲🇺🇲'.

15 december

Een Joodse organisatie ontvangt een email waarin staat: "Moordenaars zijn jullie daar in Israel, moordenaars van God, lachen, smerig tuig zielenpoten".

15 december

Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Eigenlijk doet u, weliswaar op kleinere schaal, hetzelfde als wat uw volk is overkomen in de Tweede Wereldoorlog. Die gebeurtenis was beschamend voor de wereldbevolking maar dat wat uw volk nu doet jegens de Palestijnen is even beschamend'.

15 december

Een Joodse vrouw ontvangt een privébericht op Facebook, waarin staat dat de afzender hoopt dat zij en haar familie worden uitgeroeid.

17 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'Indien jullie denken dat jullie anders zijn dan de Duitsers tijdens de Tweede Wereldoorlog dan hebben jullie het goed mis'.

19 december

Een Joodse vrouw krijgt na in de media te zijn geweest op Instagram het volgende privébericht: "Jij bent een links meisje met Jodenstreken".

26 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat: 'vieze zielenpoten'. Daarbij staat een Joodse karikatuur.

27 december

Een Joodse organisatie ontvangt een e-mail waarin staat dat Joden zelf bewust de hakenkruizen op gebouwen spuiten en daarna de slachtofferkaart spelen.

5.5 Incidenten in het maatschappelijk domein

Deze categorie omvat antisemitische uitingen die zich voordoen in de publieke ruimte. Het gaat bijvoorbeeld om spreekkoren in het kader van voetbalwedstrijden, uitingen in de media of uitingen door politici. Deze uitingen zijn meestal niet gericht tegen specifieke personen, maar door de aard ervan worden grote aantallen mensen ermee geconfronteerd. In deze categorieën bij elkaar telde CIDI in dit domein **19 incidenten** in **2023**, ten opzichte van 24 incidenten in 2022.

5.5.1 Sport

CIDI registreerde in deze categorie **7 incidenten** in **2023**. In 2022 waren dat er 8.

15 januari

Een man meldt bij CIDI dat tijdens een voetbalwedstrijd tussen Feyenoord en FC Groningen verschillende antisemitische leuzen werden gescandeerd. Onder de Feyenoord-supporters werden leuzen gehoord zoals 'kankerjoden', 'Berghuis is een kankerjood', en 'alle Joden aan het gas'.

3 maart

Op Utrecht Centraal worden antisemitische liederen gezongen door supporters van FC Utrecht. Een voorbeeld daarvan is: "Mijn vader zat bij de commando's, mijn moeder zat bij de SS, samen verbrandden ze Joden, want Joden die branden het best".

5 april

Voorafgaand aan de wedstrijd Feyenoord-Ajax in Rotterdam zingt een Feyenoordsupporter ' Hamas, Hamas, Joden aan het gas', waarna tientallen Feyenoordsupporters mee beginnen te zingen. Er wordt een filmpje gemaakt, dat online komt te staan. CIDI doet aangifte.

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmidium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [RTL Nieuws](#), [Voorburgs dagblad](#), [NRC](#), [Parool](#)

6 mei

De politie in Amsterdam arresteert 154 AZ-supporters in de metro op weg naar de Amsterdam Arena. Om 19.30 uur wordt de metro stilgezet, omdat de supporters antisemitische liederen zingen. Het OM besluit begin september de supporters niet te vervolgen. Het OM kan geen duidelijk verband leggen tussen de afzonderlijke leden van de aangehouden groep en de groepsbelediging, waardoor individuele vervolging niet mogelijk is.

Voor meer informatie over dit incident kunt u door op het nieuwsmedium te klikken bijbehorende artikelen lezen. [Nu.nl](#), [Volkskrant](#), [Het Parool](#), [NOS](#), [RTL Nieuws](#)

5 augustus

Tijdens de wedstrijd om de Johan Cruijff Schaal tussen Feyenoord en PSV in Rotterdam wordt er door Feyenoord supporters "Noa Lang is een kankerjood" gezongen.

13 augustus

Een jongen brengt tijdens de wedstrijd Feyenoord-Fortuna Sittard de Hitlergroet en daarnaast heeft melder tijdens de wedstrijd antisemitische spreekwoorden gehoord.

8 september

Een vrouw zit in een trein vol met supporters van voetbalclub Cambuur. Er worden antisemitische liedjes gezongen zoals: "Mijn vader zat bij de commando's, mijn zat moeder bij de SS, samen verbrandden zij Joden, want Joden die branden het best".

5.5.2 Demonstraties

In **2023** telde CIDI **5 antisemitische incidenten tijdens demonstraties**. In 2022 waren dat er 2. Extreemrechtse en extreemlinkse demonstraties, hoewel een punt van zorg, worden niet meegeteld als daarbij geen specifieke antisemitische uitingen worden gedaan (via spreekwoorden of symbolen). Wanneer incidenten plaatsvinden in de context van een demonstratie worden zij onder deze categorie gerekend.

2 april

Tijdens een demonstratie in Den Haag [tegen de voorgenomen juridische hervormingen in Israël *red.*], waarbij veel demonstranten Israëlische vlaggen dragen, rijdt een auto meerdere malen langs. Vanuit de auto wordt telkens 'Fuck de Joden' geschreeuwd.

29 mei

Tijdens een pro-Israël demonstratie in Amsterdam worden deelnemers uitgescholden voor "kankerjoden". Daarnaast wordt er geroepen dat Joden "weg moeten".

30 juni

Op de Dam in Amsterdam wordt aan een persoon met een keppeltje gevraagd: "You are a Zionist? You love money, you love money".

23 juli

Op de Dam in Amsterdam wordt een persoon met een Israelische vlag uitgescholden voor "kankerjood".

30 oktober

Tijdens een pro-Palestijnse demonstratie in Haarlem roepen jongeren: 'Hamas, Joden aan het gas'.

5.5.3 Extreemrechts

In **2023** telde CIDI **0 incidenten in de categorie 'Extreemrechts'**. In 2022 was dat er 1.

5.5.4 Media

In **2023** registreerde CIDI **1 incidenten in de media**. In 2022 waren dit er 3.

26 september

In de Volkskrant staat een advertentie voor een cursus *daytraden*. In de tekst staat: 'Wist u dat 'de Wallstreet baronnen mede-eigenaar zijn van de grote media en dat zij de politiek en de financiële wereld beheersen?' Ernaast staat ook een karikatuur afgebeeld van een Joods persoon. De Volkskrant heeft hiervoor excuses aangeboden.

5.5.5 Boeken, films, exposities, evenementen en theater

In deze categorie worden creatieve uitingen geteld die een duidelijk antisemitische lading hebben. In **2023** registreerde CIDI **6 incidenten** in deze categorie. In 2022 waren het er 3.

8 maart

Een Joodse man (melder) woont om de twee weken een diner bij in Zeist. De entree hiervoor is €4.50. Melder heeft alleen een briefje van 5 euro bij zich. De dame achter de kassa begint hem vervolgens antisemitisch te bejegenen met de volgende opmerkingen: 'Snap niet hoe Joden Palestijnen hetzelfde kunnen aandoen wat zijzelf hebben ondergaan', "hou op met je Joodse gezeik", "ik snap niet dat JULLIE Joden hetzelfde doen in Palestina, wat jullie zelf hebben meegemaakt", "waarom moeten jullie Joden excuses voor de oorlog hebben, hou er toch eens over op en ga uit die slachtofferrol", "wat moet je met je Joodse identiteit".

14 maart

Een anonieme beller naar het CIDI vertelt dat op 10 maart 2023 een training was van een militaire eenheid. Hierbij werden vrijwilligers gevraagd om rellen na te bootsen. Als een soort van startschot riep de cursusleider tegen de vrijwilligers: 'Dood aan de Joden'.

23 maart

In Hellevoetsluis worden in een café antisemitische liederen gezongen, waaronder: " Hamas, Hamas, Joden aan het gas" en "Mijn vader zat bij de commando's, mijn moeder zat bij de SS, samen verbrandden zij Joden, want Joden die branden het best."

10 april

Een vrouw meldt dat een klein groepje Poaskerls [Paasheren, red.] door het dorp van Ootmarsum lopen en scanderen dat de Joden Jezus hebben vermoord.

28 augustus

Een student in Amsterdam heeft als kunst-eindproject een groot doek gemaakt waarop een Davidster, een pinautomaat en de tekst "in money we trust" staan afgebeeld.

14 december

Een Joodse jongen wordt door een uitsmijter grof weggeduwd, terwijl hij zegt dat Joden niet welkom zijn". De uitsmijter zag de Davidster die de jongen aan een ketting droeg.

5.5.6 Muziek

In **2023** werden **geen incidenten** in deze categorie geteld, in 2022 was dit er 1.

5.5.7 Politiek

De categorie 'Politiek' is sinds de monitor van 2017 toegevoegd aan het maatschappelijk domein. Hieronder worden uitingen begrepen die gedaan zijn in het politieke debat, bijvoorbeeld door (oud-) politici, kandidaten voor politieke functies of actieve aanhangers van een politieke partij. In **2023** telde CIDI **0 incidenten**, in 2022 werden er 6 geteld.

Bijlage I: incidenten in cijfers en tabellen

'Real Life' uitingen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Geweld	1	4	3	6	5	3	4	1	2	0	3	3	3
Bedreiging	3	2	1	3	0	4	2	6	10	6	7	4	4
Schelden	28	14	21	40	24	25	18	18	44	16	32	28	46
Telefoon - Whatsapp	1	1	3	5	4	4	5	2	5	4	9	3	16
Totaal	33	21	28	54	33	36	29	27	61	27	51	38	69

Vandalisme	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vernieling Joodse doelen	3	1	2	2	2	1	4	5	2	5	4	5	4
Bekladding Joodse doelen	6	3	4	5	4	2	3	4	0	4	4	3	9
Overige Vernielingen	13	10	4	15	14	18	21	12	12	6	13	17	21
Totaal	22	14	10	22	20	21	28	21	14	15	21	25	34

Directe omgeving	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kennissen of familie	11	8	8	10	12	10	11	18	10	16	15	10	11
School	5	5	11	15	16	10	9	12	11	3	13	8	40
Werk	8	3	8	5	8	1	4	10	11	10	5	5	10
Totaal	24	16	27	30	36	21	24	40	32	29	33	23	61

Schriftelijke uitingen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Brief, flyer, sticker	4	3	3	9	9	4	4	3	2	6	5	10	31
Digitale privéberichten	17	23	10	29	12	7	10	18	23	19	47	35	165
Totaal	21	26	13	38	21	11	14	21	25	25	52	45	196

Maatschappelijk domein	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sport	5	13	6	5	10	9	5	5	16	6	6	8	7
Demonstraties	0	1	1	8	3	3	3	5	18	10	6	2	5
Extreemrechts	0	0	3	8	2	4	0	2	1	3	1	1	0
Media	3	4	9	2	0	3	0	5	7	13	7	3	1
Boeken, films, games, etc.	5	1	3	2	0	0	2	2	3	2	1	3	6
Muziek	0	0	0	2	1	1	1	1	2	0	0	1	0
Politiek	0	0	0	0	0	0	7	6	3	6	5	6	0
Totaal	13	19	22	27	16	20	18	26	50	40	26	24	19

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
'Real Life' uitingen	33	21	28	54	33	36	29	27	61	26	51	38	69
Vandalisme	22	14	10	22	20	21	28	21	14	15	21	25	34
Directe omgeving	24	16	27	30	36	21	24	40	32	29	33	23	61
Schriftelijke uitingen	21	26	13	38	21	11	14	21	25	25	48	45	196
Maatschappelijk domein	13	19	22	27	16	20	18	26	50	40	26	24	19
Internet – alg. uitingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	24	95	127	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal meldingen	113	96	100	171	126	109	113	135	182	135	183	155	379

MELD
ANTISEMITISME
VIA
CIDI.NL

CIDI